

Godstransportdivisionen
Affärsområde Kontinent

Redaktion: GKA

SJF 600

Utgåva 6

Gäller fr o m 1985-05-01

Normalvillkor
i järnvägstrafik
(Nvj)

FÖRTECKNING ÖVER ÄNDRINGSTRYCK

Nr.	Gäller fr o m	Inrättat		Nr	Gäller fr o m	Inrättat	
		datum	sign			datum	sign
1	85-10-01			16			
2	Slopat			17			
3	Slopat			18			
4	89-05-01			19			
5	Slopat			20			
6	90-01-01			21			
7	91-01-01			22			
8	91-01-01			23			
9	91-05-01			24			
10				25			
11				26			
12				27			
13				28			
14				29			
15				30			

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Avsnitt		Sida
	Allmänt	
1-4	Inledande bestämmelser	5
	A. Befordran av resande och resgods	
5	Befordringsskyldighet	5
6	Biljetter. Sittplatser	5
7	Handresgods	6
8	Polletterat resgods	6
9	Järnvägens ansvarighet.....	6
10	Den resandes ansvarighet	6 a
	B. Godsbefordran	
11	Slag av godsbefordran	7
12	Befordringsskyldighet	7
13	Gods som järnvägen inte befordrar eller befordrar endast på särskilda villkor	7
14	Frakt och andra avgifter. Efterkrav	7
15	Transporthandlingar	7
16	Lastning och vägning av vagnlastgods och sådant enhetslastgods som avsändaren själv lastar.....	8
17	Inlämning och räkning av enhetslastgods och expressgods	8
18	Ändring av befodringsavtalet.....	8
19	Leveransfrister	9
20	Utlämning av gods	9
21	Lossnings- och hämtningsfrister	9
22	Järnvägens ansvarighet.....	10
23	Försäkringsskyldighet vid befordran av farligt gods	10
24	Reklamation	10
Para-	Bilaga 1	
graf	Järnvägstrafiklagen	
1-11	1 kap Allmänna bestämmelser	1
	2 kap Befordran av resande	
1-3	Järnvägens ansvarighet.....	2
4	Ersättningens storlek m m	2
5-13	Särskilda bestämmelser om internationell befordran	2
	3 kap Godsbefordran	
1	Tillämpningsområde	3
	Ingående och fullgörande av befodringsavtal	
2	Avtalets tillkomst	3
3-7	Transporthandlingar	3
8	Åtgärder när järnvägen tar emot godset	3
9	Fraktsedelns bevisverkan m m	3

Para- graf		Sida
10	Bristfällig förpackning m m	4
11	Farligt gods	4
12-14	Rätt att förfoga över godset under befordringen	4
15-16	Godsets utlämnande m m	4
17	Befordringshinder	4
18	Utlämningshinder	4
19	Kostnader vid befordrings- eller utlämningshinder	5
20	Uppläggning av godset.....	5
21	Försäljning av godset	5
Järnvägens ansvarighet		
22-27	Förutsättningar för ansvarighet	5
28	Ersättningens storlek vid förlust eller minskning av gods	6
29	Ersättningens storlek när gods har skadats.....	6
30	Ersättning vid dröjsmål	6
31	Reklamation	6
32	Befordran som utförs av flera järnvägar efter varandra	6
4 kap Befordran av inskrivet resgods		
1	Tillämpningsområde	6
2	Inskrivet resgods	7
3	Resgodsbevis m m	7
4	Järnvägens rätt att avbryta befordran m m	7
5-7	Utlämning av inskrivet resgods m m	7
8-10	Järnvägens ansvarighet	7
11-12	Ersättningens storlek	8
13	Reklamation	8
1-3	5 kap Ansvarighet i annat fall än vid befordran	8
1-7	6 kap Järnvägs undersökningsrätt	8
Bilaga 1.1		
Järnvägssäkerhetslagen – Utdrag		
1-2	Inledande bestämmelser	
25-27	Ordning	
30-33	Straffbestämmelser	
Bilaga 2		
Förordning om järnvägs befordringsskyldighet		
Bilaga 3		
Fraktsedlar – infyllnadsanvisningar		
Bilaga 4		
Föreskrifter om befordran av farligt gods.		

Inledande bestämmelser

1 Järnvägens och transportkundens inbördes rättigheter och skyldigheter regleras i sina huvuddrag i järnvägstrafiklagen (se bilaga 1). För varje avtal om befordran av resande, resgods eller gods på statens järnvägars nät som träffas mellan järnvägen och transportkunden gäller dessutom dessa normalvillkor, om annat inte avtalats. Normalvillkoren utgör en del av befodringsavtalet.

Ändring av normalvillkoren tillämpas inte på befordran som påbörjats före ikraftträdandet. Har ifråga om godsbefordran avtal om befordringen kommit till stånd före ikraftträdandet tillämpas äldre bestämmelser också om befordringen påbörjas därefter.

2 Normalvillkoren gäller även i trafik på enskild järnväg som genom offentligt meddelande tillkännagivit att den har antagit normalvillkoren för trafiken.

3 I trafik med utlandet med direkta färdbiljetter och resgodsbevis eller enligt direkta fraktsedlar tillämpas dessa villkor endast om annat inte följer av de särskilda bestämmelserna för sådan trafik.

De särskilda bestämmelserna för trafik med utlandet finns i Fördraget om internationell järnvägstrafik (COTIF) med Enhetliga rättsregler för avtal om internationell järnvägsbefordran av resande och resgods (CIV) samt av gods (CIM), återgivna i SJF 860 resp 606. Dessutom gäller bl a för *person- och resgodstrafikens del* Internationell tariff för befordran av resande och resgods (TCV), Del 1. Befodringsbestämmelser med hänvisningar och bilagor, se SJF 860;

för *godstrafikens del* Reglemente om internationell järnvägsbefordran av expressgods (RIEx), återgivet i SJF 607, samt föreskrifter i tillämpliga taxor.

4 Normalvillkoren gäller även när järnvägen använder vägfordon för att utföra den avtalade transporten.

A. Befordran av resande och resgods

5 Befodringskyldighet

5.1 Järnvägen är skyldig att befordra resande med tåg som medför resande enligt offentliga tidtabeller, dvs publikationen RESTIDER och motsvarande samt av järnvägen anslagna ändringar i tidtabellerna. Denna skyldighet gäller i den mån det finns utrymme i tåget och med de inskränkningar som anges i tidtabellen.

5.2 Järnvägen har rätt att vägra att befordra den som uppträder berusad eller stör ordningen och den som genom sitt uppträdande äventyrar säkerheten i järnvägsdriften. Den som blir vägrad befordran har rätt att få tillbaka skillnaden mellan det biljettpris han har betalat och avgiften för den sträcka han befordrats.

5.3 Järnvägen befordrar inte den som lider av vissa sjukdomar som socialstyrelsen anvisar.

5.4 Efter anvisning av socialstyrelsen kan järnvägen som villkor för att befordra någon som lider av viss sjukdom kräva att befordran sker i särskild vagn eller kupé.

5.5 Järnvägen är skyldig att befordra polletterat resgods med de tåg som medför sådant resgods och mellan de stationer på den resandes färdväg, där resgods enligt RESTIDER får lämnas in och ut.

5.6 Som polletterat resgods tar järnvägen emot resväskor och liknande bagage, cyklar, mopeder, barnvagnar, rullstolar och sportredskap samt hundar och andra mindre sällskapsdjur. Högsta tillåtna vikt per kolli är 75 kg. Resgodskollin som väger mer än 25 kg får polletteras endast om de kan rullas på egna hjul.

5.7 Järnvägen befordrar inte följande slag av gods som polletterat resgods:

- a) farligt gods,
- b) andra ämnen och föremål som järnvägen enligt lag eller annan författning inte får transportera,
- c) kollin vilkas form eller beskaffenhet i övrigt inte medger snabb lastning, omlastning och lossning,
- d) resgods som inte är ordentligt förpackat.

6 Biljetter. Sittplatser

6.1 Den resande skall så länge han uppehåller sig i tåget eller innanför biljettspärrarna på en järnvägsstation kunna visa upp en gällande färdbiljett för hela färdsträckan. Biljetten skall utan anfordran visas upp vid den första biljettkontrollen. I de fall då den resande enligt järnvägens föreskrifter inte behöver ha färdbiljett när han börjar resan, skall han vid den första biljettkontrollen uppge att han ej har biljett.

6.2 Om inte annat är uttryckligen angivet i taxan för vissa biljettslag, får en färdbiljett inte överlåtas sedan resan har påbörjats eller sedan biljetten har utnyttjats för pollettering av resgods. En färdbiljett som har ställts ut på viss person gäller endast för denna person.

6.3 En sittplatsbiljett som avser en viss numrerad sittplats medför rätt till denna sittplats framför annan som inte har sittplatsbiljett för samma plats. En

platsbiljett som inte gäller viss numrerad sittplats medför inte rätt till någon sittplats, om lediga sittplatser saknas.

7 Handresgods

7.1 Den resande får som handresgods ta med sig föremål som lätt kan bäras och som är av skäligt omfång. För detta handresgods har den resande rätt att utnyttja utrymmet över och under sin sittplats eller motsvarande utrymme på sådan särskild plats som är avsedd för handresgods.

7.2 Som handresgods får inte medföras

- a) farligt gods,
- b) skjutvapen, om inte en för vapnets funktion vital del avlägsnas och förvaras skiid från vapnet,
- c) andra föremål som kan medföra besvär eller obehag för de medresande eller för järnvägen eller som kan försäkra skada,
- d) levande djur, med undantag som anges i 7.3.

7.3 Hundar och andra mindre djur får tas med i sittutrymme för rökare, i loktåg även i kupéer i 2 klass för icke rökare dock ej barnkupéer, samt i utrymme i motorvagnståg som anges som upplåtet för resande med djur. Ledarhund för personlig hjälp åt synskadad resande får tas med även i 1 klass icke rökare-kupé, i serveringsvagn samt i helabonnerad sov- eller liggkupé. För större hundar (mer än 40 cm över manken) samt för mindre hundar och andra mindre djur utan emballage krävs särskild biljett. Ledarhund reser dock gratis.

8 Polletterat resgods

8.1 Järnvägens befordran av polletterat resgods regleras i 4 kap järnvägstrafiklagen (se bilaga 1). Polletterat resgods kallas där inskrivet resgods.

8.2 Beträffande levande djur som polletteras gäller dessutom följande:

- a) Djuren skall alltid sändas i förpackning som järnvägen godkänner om inte järnvägen uttryckligen medger att djuren sänds utan förpackning.
- b) Djuren skall hämtas inom tre timmar efter ankomsten.

9 Järnvägens ansvarighet

9.1 Järnvägens ansvarighet när resande skadas eller dödas och järnvägens ansvar för handresgods regleras i 2 kap järnvägstrafiklagen (se bilaga 1). Därav framgår att järnvägen endast i undantagsfall svarar för skador på eller förlust av handresgods. Den resande bör därför se till att han har sitt handresgods försäkrat under resan, t ex genom hemförsäkring eller särskild resgods-försäkring.

9.2 Järnvägen ansvarar inte för den skada som den resande kan lida genom att han försummar tågets avgångstid, genom att han tar plats i fel tåg eller vagn eller genom att han inte stiger av tåget på sin bestämmelse- eller övergångsstation. Om den resande gör sannolikt att hans handlande föranletts av felaktiga upplysningar från järnvägens personal, felaktigheter i tidtabeller eller järnvägens skyltning, har den resande dock samma rätt till ersättning för skada som han enligt 9.4 har vid tågförsening. Det samma gäller vid försummad väckning av sovvnagsresande då järnvägen åtagit sig väckningen.

9.3 Om en resande med direkt färdbiljett till viss station inte kan fortsätta sin resa utan avbrott på grund av att ett tåg har blivit försenat eller inställt så att en i tidtabellen angiven anslutning inte kan utnyttjas, får han utan ytterligare avgift utnyttja närmaste tåg som är upplåtet för resa med det slags färdbiljett som den resande har. Om han i stället vill avbryta resan har han rätt att få tillbaka skillnaden mellan det biljettpris han har betalat och avgiften för den sträcka han har befordrats.

9.4 Den resande har rätt till ersättning för vissa kostnader till följd av störningar i tågdriften om omständigheterna är sådana, att järnvägen (trafikföretaget) rimligen hade kunnat förhindra störningarna. Ersättning lämnas enligt följande:

a) Telefon- och andra teledokument

Utgifter för nödvändiga teledokument ersätts vid tågförsening och tåginställelse. Ersättning medges även i de fall då den resande till följd av driftstörningen avstår från att resa med tåg.

b) Kost och logi

Skäliga merutgifter för kost och logi ersätts vid tågförsening och tåginställelse. Om järnvägen har tillhandahållit kost och logi som den resande borde ha godtagit, medges ej ersättning för motsvarande kostnader. Merutgifter för kost och logi ersätts inte om den resande avstår från att resa med tåg.

c) Transport som ersätter försenad eller inställd tågresa

Kostnaden för transport med annat transportmedel ersätts endast undantagsvis. Den resande har dock rätt till ersättning för merkostnaden för vidare transport med annat transportmedel på sträcka motsvarande den återstående järnvägsresan, om en pågående tågresan (eventuellt med byten) blir kraftigt försenad och den resande genom förseningen riskerar att inte kunna delta i ett sammanhang som är av väsentlig betydelse för honom eller henne personligen, dvs järnvägen ersätter inte förlust i näringsverksamhet och ren förmögenhetsskada. Innan den resande avbryter tågresan för annan transport skall samråd ske med järnvägspersonalen och av denna föreslagen eller erbjuden transport om möjligt väljas.

Vad ovan sagts gäller i tillämpliga delar även när en tågförbindelse, som ingår i en pågående tågresa, ställs in.

d) Vidaretransport med annat transportmedel än tåg

Om den resande med tåg ankommer för sent för att hinna med buss-, taxi- eller färjeförbindelse, som är upptagen som anslutning i RESTIDER eller som omfattas av biljetten, har den resande rätt till ersättning för telemeddelanden och för kost och logi enligt vad som sägs under a) och b) ovan. Därutöver kan ersättning för ersättningstransport medges under de förutsättningar som anges under c).

Om den resande inte hinner med den sista förbindelsen i lokaltrafik (inkl nattrafik), ersätts kostnaden för att avsluta resan inom bestämmelseorten föutsatt att ankomsten till bestämmelsestationen varit mer än 30 min försenad.

9.5 Den resande har i vissa fall rätt att återfå hela eller del av biljettavgiften vid störningar som inverkar på resans kvalitet, om omständigheterna är sådana att järnvägen (trafikföretaget) rimligen hade kunnat förhindra störningarna. Återbetalning medges enligt följande:

a) Resan onyttig

Om den resande visar att resan har blivit helt utan värde för honom eller henne till följd av en kraftig tågförsening eller tåginställelse, återbetalar järnvägen hela biljettavgiften.

b) Periodiskt giltigt färdbevis (kort) har ej kunnat utnyttjas

Om den resande visar att han eller hon på grund av trafikstörningar har kunnat utnyttja ett periodiskt giltigt färdbevis (kort) endast för så få resor, att den normala biljettkostnaden för dessa resor skulle ha understigit kostnaden för kortet, har den resande rätt att återfå en skälig del av denna kostnad.

c) Ordning och hygien

Om den resande orsakas obehag under resan till följd av sådan brist i fråga om utrustning, ordning eller hygien i tåget som järnvägen (trafikföretaget) bär ansvaret för, återbetalar järnvägen en skälig del av biljettavgiften.

d) Förtäring

I RESTIDER anges vilka tåg som medför servering. När servering ej finns med i den utsträckning som anges i RESTIDER och den resande därför under en resa, som varar mer än tre timmar, inte har haft möjlighet att få någon förtäring och har haft olägenhet av detta, återbetalar järnvägen en skälig del av biljettavgiften. Samma gäller om järnvägen vid tågförsening mer än två timmar eller tåginställelse, som medför minst motsvarande försening, inte tillhandahåller förtäring i den omfattning, som man med hänsyn till omständigheterna hade kunnat kräva.

9.6 Järnvägens ansvarighet för polletterat resgods regleras i 4 kap järnvägstrafiklagen (se bilaga 1).

9.7 Järnvägens ansvarighet för skada till följd av att järnvägen inte fullgör sin befordringsskyldighet regleras i 1 kap 3 § järnvägstrafiklagen (se bilaga 1).

9.8 Upplysningar om hur och var den resande kan framställa anspråk på ersättning av järnvägen lämnas eller förmedlas av samtliga bemannade järnvägsstationer och andra järnvägars tjänsteställen för kundservice i persontrafiken.

10 Den resandes ansvarighet

10.1 Den resande ansvarar enligt allmänna skadeståndsregler för de skador och kostnader som han kan orsaka järnvägen genom att han stör ordningen eller äventyrar säkerheten i järnvägsdriften.

10.2 Den resande ansvarar enligt allmänna skadeståndsregler för skada som hans handresgods orsakar. Detta gäller även när handresgods är placerat på sådant sätt att den resande inte kan hålla det under direkt uppsikt.

10.3 Den resandes ansvarighet för skada som polletterat resgods orsakar regleras i 4 kap 4 § järnvägstrafiklagen (se bilaga 1).

B. GODSBEFORDRAN

11 Slag av godsbefordran

11.1 Gods befordras som

- a) vagnslastgods
- b) enhetslastgods eller
- c) expressgods.

11.2 Som *vagnslastgods* befordras sändningar för vilka avsändaren begär särskild vagn eller om det enligt lag, förordning eller uttrycklig föreskrift i normalvillkoren, tillämplig taxa eller redan ingånget avtal mellan avsändaren och järnvägen krävs att godset går i särskild vagn.

11.3 Som *enhetslastgods* räknas containrar, flak och andra större lastenheter samt påhängsvagnar – med eller utan gods – som inte skall gå som vagnslastgods.

11.4 *Expressgods* är styckegods som järnvägen har åtagit sig att befordra inom en förkortad leveransfrist (se vidare avsnitt 19).

12 Befordringsskyldighet

12.1 Järnvägen är inte skyldig att ta emot gods för befordran om inte regeringen föreskriver annat med stöd av förordningen 1985: 200 om järnvägs befordringsskyldighet m m.

(För närvarande finns inte någon sådan föreskrift.)

Om en annan järnväg har tagit emot gods för befordran på båda järnvägarna, skall dock godset övertas från den andra järnvägen för fortsatt befordran om inte synnerliga skäl finns häremot.

13 Gods som järnvägen inte befordrar eller befordrar endast på särskilda villkor

13.1 Järnvägen tar inte emot följande slag av gods för befordran:

- a) sådant farligt gods som enligt lag eller annan författning inte får transporteras (se bilaga 4);
- b) gods som på grund av sitt omfång, sin vikt eller beskaffenhet i övrigt inte lämpligen kan befordras på det sätt som har begärts med hänsyn till de anordningar eller den materiel som järnvägen förfogar över på de berörda linjerna;
- c) tullgodssändningar med skadad eller bristfällig tullförsegling;
- d) annat gods som järnvägen enligt lag eller annan författning inte får transportera.

13.2 Gods av nedan nämnt slag tas emot till befordran endast på följande villkor:

- a) Farligt gods som inte är uteslutet från befordran enligt 13.1 tas emot endast på de villkor som anges i lag eller annan författning eller eljest i bilaga 4.
- b) Järnvägsfordon, som skall befordras på egna hjul, tas emot endast om de har besiktigats och godkänts av järnvägen. Avsändaren skall sända med en sakkunnig tillsynsman när det är fråga om lokomotiv, tendrar och motorvagnar. Han kan sända en sådan tillsynsman också med andra järnvägsfordon. Om någon tillsynsman inte följer med, sköter järnvägen smörjningen av järnvägsfordonen på avsändarens bekostnad och risk.

14 Frakt och andra avgifter. Efterkrav

14.1 Frakt och andra avgifter i samband med befordran enligt dessa villkor beräknas enligt tillämplig taxa eller enligt särskilt avtal med järnvägen.

14.2 Om någon utan järnvägens tillåtelse har lagt in gods i ett tåg för att det skall befordras till en station, dit han själv inte följer med, är han skyldig att till järnvägen betala både frakt som för expressgods och en av järnvägen fastställd tilläggsavgift.

14.3 Frakt och andra avgifter och kostnader i samband med befordran skall betalas av avsändaren eller mottagaren i enlighet med den betalningsföreskrift som avsändaren har lämnat. I bilaga 3 anges de betalningsföreskrifter som avsändaren får lämna. Om mottagaren inte träder in i befordringsavtalet enligt 3 kap 15 § i järnvägstrafiklagen, är avsändaren dock ansvarig för betalningen av även de avgifter och kostnader som mottagaren skall betala.

14.4 Om de avgifter och kostnader som avsändaren har åtagit sig att betala inte kan fastställas när avtalet träffas, får järnvägen begära att avsändaren deponerar ett belopp som ungefär svarar mot kostnaderna. Så snart kostnaderna har fastställts, skall avräkning ske.

14.5 Expressgods får beläggas med efterkrav om inte annat föreskrivs i taxan. Annat gods än expressgods får inte beläggas med efterkrav.

15 Transporthandlingar

15.1 Avsändaren skall lämna en fraktsedel för varje sändning om inte annat är avtalat mellan honom och järnvägen. Därvid får endast fraktsedlar som är försedda med standardiseringskommissionens i Sverige (SIS) eller SJ:s kontrollmärke användas. I bilaga 3 anges de slag av fraktsedlar som finns för allmänt begagnande och hur de skall fyllas i.

15.2 När avsändaren och järnvägen är överens om att använda en annan transporthandling än fraktsedel, skall avsändaren upprätta och lämna denna transporthandling till järnvägen.

15.3 Är avsändaren och järnvägen överens om att någon transporthandling inte skall användas, skall avsändaren lämna uppgifter om sändningen till järnvägen på sätt som avsändaren och järnvägen har överenskommit.

Om skyldighet för avsändaren av farligt gods att i transporthandling eller eljest lämna godsdeklaration och andra uppgifter gäller vad därom stadgas i lag eller annan författning och därutöver i de föreskrifter som finns i bilaga 4.

15.4 I järnvägstrafiklagen finns bestämmelser om bevisverkan av uppgifter i fraktsedel om antalet kollin och identifieringen av dessa. Uppgifter i frakthandling om godsets vikt och om innehållet i enhetslast eller slutet förpackning är inte gällande mot järnvägen om de inte särskilt bekräftats av järnvägen i handlingen.

16 Lastning och vägning av vagnlastgods och sådant enhetslastgods som avsändaren själv lastar

16.1 Vagnlastgods lastas genom avsändaren och enhetslastgods genom järnvägens försorg, om inte annat särskilt överenskommits.

16.2 Avsändaren skall hos avsändningsstationen beställa vagnar och lasttillbehör. Han skall därvid ange dag för lastningen, slag av gods, godsets ungefärliga vikt och bestämelsestationen. Han kan även ange vilket slags vagn han önskar. Järnvägen meddelar avsändaren så snart det kan ske om den inte åtar sig befordringen eller om den inte kan ställa vagnar och lasttillbehör av det slag som beställts till förfogande.

16.3 Järnvägen svarar för att anvisade vagnar och lasttillbehör är i gott skick och att vagnarna är normalt rengjorda. Om godsets särskilda beskaffenhet fordrar ytterligare rengöring får avsändaren själv svara härför.

16.4 Avsändaren har en lastningsfrist på åtta timmar räknat från den tidpunkt då den beställda vagnen med lasttillbehör ställs till hans förfogande. I fristen inräknas endast tid mellan kl 7.00 och kl 17.00 helgfri måndag–fredag. Lastningen räknas som avslutad när avsändaren har lastat godset och till järnvägen lämnat en transporthandling eller sådan uppgift som avses i 15.3.

Om avsändaren före lastningen skall lossa gods från vagnen har han en gemensam frist för lossning och lastning om sexton timmar räknat från lossningsfristens början (se 21.2).

16.5 Om lastningen inte är avslutad och tillhörande transporthandling inte har lämnats till järnvägen vid sista växling efter utgången av den i 16.4 angivna fristen, har järnvägen rätt till extra ersättning enligt vad som anges i taxan. Om fristen överskrids med mer än ett dygn, har järnvägen dessutom rätt att för avsändarens räkning och på hans risk lossa redan lastat gods och lägga upp det till förvaring.

16.6 Järnvägen kan bestämma särskild lastningsfrist för lastning av visst gods. Besked härom skall lämnas till avsändaren i god tid före lastningsdagen, om inte avsändaren får antas ändå känna till fristen.

16.7 Om avsändaren inte har lämnat järnvägen uppgift om godsets vikt eller om avsändaren särskilt begär det, väger järnvägen godset. Järnvägen väger på begäran även tomma järnvägsvagnar. Järnvägen åtar sig dock att väga endast om järnvägen har tillgång till egen våg på lämplig plats och om det inte möter hinder med hänsyn till driften.

16.8 Vid vägning på vagnvåg fastställs godsets vikt genom att vagnens totalvikt minskas med den egenvikt som anges på vagnen och med 50 kg för varje presenning som täcker lasten. Om den tomma vagnens verkliga vikt har fastställts genom särskild vägning, minskas totalvikten med denna vikt i stället för med den på vagnen angivna egenvikten.

16.9 Om det vid vägning visar sig att godset har en annan vikt än enligt en tidigare vägning eller enligt vad avsän-

daren har uppgivit till järnvägen, skall den tidigare viktuppgiften användas för fraktberäkningen

a) om skillnaden kan antas bero på godsets natur eller väderlekens inflytande eller

b) om den senare vägningen har företagits på vagnvåg och vikten inte avviker med mer än två procent från den tidigare uppgiften.

I andra fall läggs den senare viktuppgiften till grund för fraktberäkningen.

16.10 Avgift för vägning och kontrollvägning tas ut enligt taxan.

17 Inlämning och räkning av enhetslastgods och expressgods

17.1 Enhetslastgods som inte lastas av avsändaren och expressgods lämnas för befordran på den plats och under de tider som järnvägen anvisar.

17.2 Järnvägen räknar kolliantalet om inte järnvägen har kommit överens med avsändaren att räkning inte skall ske eller järnvägen med hänsyn till driften är förhindrad att räkna kolliantalet (jämför 3 kap 8 § järnvägstrafiklagen).

18 Ändring av befordringsavtalet

18.1 Avsändaren har rätt att förfoga över godset under befordringen med de begränsningar som anges i 3 kap 12 § järnvägstrafiklagen och i 18.2–18.4 nedan.

18.2 Avsändaren har rätt att begära att

a) godset skall återlämnas på eller återsändas till avsändningsstationen,

b) befordringen skall avbrytas under vägen,

c) godset inte skall lämnas ut till mottagaren,

d) godset skall lämnas ut till en ny mottagare eller på en station under vägen,

e) frakten och andra avgifter skall betalas av avsändaren i stället för av mottagaren,

f) efterkrav skall nedsättas eller bortfalla.

18.3 Om det inte medför hinder i järnvägsdriften eller det annars medför betydande olägenheter för järnvägen, efterkommer järnvägen även avsändarens begäran att

a) godset skall lämnas ut på en annan station som inte är belägen på befordringsvägen,

b) en expressgodssändning skall beläggas med efterkrav eller att efterkravsbeloppet skall höjas.

18.4 Begäran om andra förfoganden än dem som nämns i 18.2 och 18.3 kan järnvägen tillmötesgå efter medgivande i det särskilda fallet.

18.5 Avsändarens begäran om ändring av befordringsavtalet skall lämnas skriftligen till järnvägen. Till begäran skall fogas antingen en kopia av transporthandlingen eller, om någon transporthandling inte har utfärdats, skriftliga uppgifter om sändningen motsvarande dem avsändaren tidigare har lämnat till järnvägen. Begäran bör lämnas till avsändningsstationen om det är möjligt eller annars till annan station.

18.6 Av taxan framgår den avgift som avsändaren skall betala till järnvägen då han begär ändring av befodringsavtalet. Järnvägen har även rätt till ersättning för kostnader och skada som uppkommer på grund av ändring av befodringsavtalet (jämför 3 kap 13 § järnvägstrafiklagen). Av taxan framgår också hur frakten beräknas vid ändring av bestämmelsestation och vid återsändning.

19 Leveransfrister

19.1 Järnvägen lämnar ut gods inom avtalad leveranstid. Har viss leveranstid inte avtalats, gäller nedan angivna leveransfrister i den mån de är tillämpliga. Annars skall utlämning ske inom den frist som järnvägen skäligen bör medges med hänsyn till omständigheterna.

19.2 Leveransfristen börjar löpa vid midnatt natten efter det att godset har tagits emot för befordran. För vagnslastgods och enhetslastgods görs uppehåll i beräkningen av fristen under sön- och helgdagar, lördagar samt midsommarafton, julafton och nyårsafton.

19.3 Leveransfristen utgör summan av expedieringsfristen, befodringsfristen och förekommande tilläggsfrister.

19.4 Expedieringsfristen är för vagnslastgods och enhetslastgods 12 timmar och för expressgods 6 timmar.

19.5 Befodringsfristen är för vagnslastgods och enhetslastgods 24 timmar och för expressgods 12 timmar för varje påbörjad sträcka om 400 tariffkilometer av avståndet mellan avsändnings- och bestämmelsestationerna.

19.6 Tilläggsfrister, dock högst två, inräknas i leveransfristen i följande fall och med angivet antal timmar:

- a) vid hemforsling av enhetslastgods och expressgods, 12 timmar;
- b) när avsändnings- eller bestämmelsestationen är station vid billinje, för vagnslastgods och enhetslastgods 24 timmar och för expressgods 6 timmar;
- c) vid befordran i förbindelser med Gotland, för expressgods 12 timmar;
- d) vid befordran från och till station på linje där järnvägen har befodringskyldighet (jämför bilaga 2), för vagnslastgods och enhetslastgods 24 timmar och för expressgods 12 timmar;
- e) vid befordran från och till hamn- och sidospår eller järnvägsstation med begränsade möjligheter att expediera gods, för vagnslastgods och enhetslastgods 24 timmar och för expressgods 12 timmar;
- f) vid befordran av vagnslastgods och enhetslastgods i förbindelse där enligt transportplan sådan befordran sker högst tre gånger per kalendervecka, 48 timmar.

19.7 Leveransfristen enligt 19.4–19.6 förlängs med den ytterligare tid som befodrningen har krävt på grund av följande omständigheter:

- a) järnvägens säkerhetsåtgärder då befodrningen avser farligt gods;

Ätr 7 91-01-01 (1 blad)

b) fullgörandet av föreskrifter från tull- och andra myndigheter;

c) osedvanliga förhållanden som har lett till ovanligt omfattande trafik eller ovanliga driftsvårigheter, dock endast om järnvägen senast när godset togs emot för befordran tillkännagivit vilken förlängning av leveransfristen dessa förhållanden kunde medföra.

20 Utlämnning av gods

20.1 Järnvägen lämnar ut gods på bestämmelsestationen mot betalning av de kostnader som mottagaren skall betala enligt lämnad fraktbetalningsföreskrift samt de kostnader som i övrigt har kommit att belasta godset. Järnvägen kan kräva kvitto på mottagandet.

20.2 Järnvägen har även rätt att forsla hem och lämna ut expressgods direkt till mottagaren.

20.3 Gods som skall lossas av mottagaren anses utlämnat då det på hans begäran ställs till hans förfogande för lossning.

20.4 Gods anses utlämnat även när

- a) järnvägen enligt gällande bestämmelser överlämnar godset till tull- eller annan myndighet;
- b) järnvägen efter avslutad befordran enligt dessa normalvillkor på avsändarens eller mottagarens begäran överlämnar godset till befordran för vilken dessa villkor inte gäller.

20.5 Järnvägen underrättar mottagaren om godsets ankomst om inte godset lämnas ut hos mottagaren eller mottagaren skriftligen har förklarat att han inte önskar sådan underrättelse. Mottagaren anses ha fått underrättelsen när den enligt järnvägens anteckning togs emot per telefon eller lämnades per telefax-, telex- eller datormeddelande eller 24 timmar efter det att den enligt järnvägens anteckningar postades, om inte mottagaren visar att järnvägens anteckning är oriktig.

21 Lossnings- och hämtningsfrister

21.1 Vagnslastgods, som inte järnvägen har åtagit sig att lossa, skall lossas av mottagaren på anvisad lossningsplats under den tid då platsen hålls öppen för sådan lossning.

21.2 Mottagaren har för vagnslastgods en lossningsfrist om 8 timmar och för enhetslastgods en lossnings- eller hämtningsfrist om 4 timmar räknat från den tidpunkt då underrättelsen om godsets ankomst anses ha kommit mottagaren tillhanda (se 20.5) eller, om mottagaren inte skall underrättas, från godsets ankomst. I fristen inräknas endast tid mellan kl 7.00 och kl 17.00 helgfri måndag–fredag.

Inom lossningsfristen skall godset ha förts bort från järnvägens område och vagnen jämte sådana presenningar och lasttillbehör som hör till järnvägen ha ställts till järnvägens förfogande. Vagnen jämte presenningar och lasttillbehör skall vara normalt rengjorda.

Om mottagaren även skall lasta gods på vagnen, har han för vagnslastgods en gemensam frist för lossning och lastning om 16 timmar och för enhetslastgods 8 timmar, räknat från lossningsfristens början.

21.3 Om lossningen av vagnslastgods eller av vagn med sådant enhetslastgods, som skall lossas av mottagaren, inte är avslutad vid tidpunkten för den järnvägens växling, som äger rum närmast efter utgången av den i 21.2 angivna fristen, har järnvägen rätt till extra ersättning enligt taxan.

21.4 Enhetslastgods och expressgods, som järnvägen inte lämnar ut direkt hos mottagaren, skall hämtas på anvisad plats och tid.

21.5 Mottagaren har för expressgods en hämtningsfrist på tre vardagar räknat från och med den dag då underrättelsen om godsets ankomst anses ha kommit mottagaren tillhanda (se 20.5).

21.6 Om mottagaren inte inom den i 21.5 angivna fristen har hämtat enhetslastgods eller expressgods i dess helhet, har järnvägen rätt till extra ersättning enligt taxan.

21.7 För vissa slag av farligt gods gäller kortare lossnings- och hämtningsfrister, se bilaga 4. För eldhandvapen är lossnings- och hämtningsfristen 6 timmar.

22 Järnvägens ansvarighet

22.1 Järnvägens ansvarighet för förlust och minskning av godset, för skada på godset och för dröjsmål med att lämna ut godset regleras i 3 kap 22–30 §§ järnvägstrafiklagen. Ersättningen vid förlust eller minskning av vagnslastgods eller enhetslastgods kan dock uppgå till 400 kr per kilo av det förlorade eller felande godsets bruttovikt, för expressgods till högst 50 000 kr per sändning.

23 Försäkringsskyldighet vid befordran av farligt gods

23.1 Järnvägen får fordra att avsändare av farligt gods med försäkring eller på annat sätt ställer säkerhet för sin och järnvägens ansvarighet för skada som orsakas av det farliga godset.

24 Reklamation

24.1 Den som vill begära ersättning av järnvägen för förlust eller minskning av godset, för skada på godset eller för dröjsmål med att lämna ut godset skall, om han inte vill förlora sin rätt till ersättning, utan oskäligt uppehåll reklamera förlusten, minskningen, skadan eller dröjsmålet hos järnvägen (jämför 3 kap 31 § järnvägstrafiklagen). Med tillämpning härav iakttas som regel att

- a) minskning eller skada som är synlig vid utlämnandet skall reklameras omedelbart,
- b) annan minskning eller skada skall reklameras inom sju dagar från utlämnandet och
- c) dröjsmål skall reklameras inom tio dagar från utlämnandet.

Det är den berättigade obetaget att visa att han med hänsyn till omständigheterna i förekommande fall skäligen bör åtnjuta längre reklamations tid.

Bilaga 1

Järnvägstrafiklag (1985: 192),

utfärdad den 11 april 1985.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs följande.

1 kap Allmänna bestämmelser

1 § Denna lag tillämpas på järnvägstrafik på bana inom Sverige eller på svensk tåg färja. Vad som föreskrivs om järnväg i 1 kap, 2 kap 1–4 §§ och 5 kap tillämpas också på tunnelbana och spårväg.

Av 2 kap 3 § och 3 kap 1 § följer att vissa bestämmelser i lagen kan tillämpas även på befordran med annat transportmedel än som anges i första stycket. I fall som avses i 2 kap 3 § kan därvid bestämmelser i lagen tillämpas på befordran även utom Sverige. Enligt 3 kap 1 § och 4 kap 1 § skall lagen i vissa fall inte tillämpas på befordran av gods eller inskrivet resgods i trafik med utlandet. Lagen tillämpas inte på postbefordran med järnväg.

2 § Bestämmelserna i denna lag får inte genom avtal åsidosättas till nackdel för resande eller för avsändare eller mottagare av gods. Avtal som avviker från bestämmelserna i 3 kap får dock träffas, när godsets ovanliga art eller andra särskilda omständigheter gör det skäligt. Avtal om att framtida tvister med anledning av förhållanden som regleras i denna lag skall avgöras av skiljemän får göras gällande endast i fråga om tvister som rör godsbefordran.

3 § Om järnvägen inte fullgör i lag eller annan författning föreskriven befordringsskyldighet och om det därigenom uppkommer skada för någon till vars förmån befordringsskyldigheten gäller, är järnvägen skyldig att ersätta skadan.

4 § Järnvägens ansvar enligt denna lag omfattar också vad den som är anställd hos järnvägen gör eller underlåter att göra i tjänsten samt vad den som järnvägen annars anlitar för verksamheten gör eller underlåter att göra vid utförandet av sitt uppdrag.

5 § Den som har en fordran på ersättning enligt denna lag eller en annan fordran på betalning på grund av befordringsavtal som avses i lagen förlorar rätten att kräva ut sin fordran, om han inte väcker talan inom den preskriptionstid som anges i andra eller tredje stycket.

Preskriptionstiden är vid dödsfall

vid personskada som inte har lett till döden vid sådan sakskada som avses i 2 kap 2 §, om den resande har avlidit till följd av den skadevållande händelsen

vid sakskada när fordringen rör avtal om befordran av gods eller inskrivet resgods

vid sakskada i andra fall för annan fordran

tre år från dödsfallet, dock inte längre än fem år från den händelse som ledde till dödsfallet, tre år från den händelse som orsakade skadan, tre år från dödsfallet, dock inte längre än fem år från den skadevållande händelsen,

ett år från dagen då godset eller resgodset lämnades ut eller, om det inte har lämnats ut, från den dag då det senast skulle ha lämnats ut,

tre år från den händelse som orsakade skadan, ett år från det att fordringen uppkom.

När fordran avser sakskada och rör avtal om befordran av gods eller inskrivet resgods eller när den avser annat än person- eller sakskada är dock preskriptionstiden tre år, om järnvägen eller någon som järnvägen ansvarar för enligt 4 § har orsakat skadan uppsåtligen eller genom grov vårdslöshet.

Om tiden för talan har försuttits, får fordran inte heller göras gällande på annat sätt, såsom genom genkärsmål eller yrkande om kvittning.

De särskilda reglerna om preskription i denna paragraf gäller inte, om en fordran görs gällande mot någon på grund av dennes brottsliga förfarande och fordringen inte rör sådan internationell befordran som avses i 2 kap.

6 § Talan mot järnvägen om ersättning för skada som avses i denna lag får väckas vid

1. den domstol som enligt annan lag är behörig att pröva sådan talan,
2. domstolen i avrese-, avsändnings- eller bestämmelseorten, om orten ligger i Sverige och talan gäller ersättning enligt någon bestämmelse i 2–4 kap,
3. domstolen i ort på tåg färjelinje, om orten ligger i Sverige och talan gäller skada som har inträffat i samband med trafik med svensk tåg färja på linjen.

7 § Sådana bestämmelser i denna lag som anger särskild beräkningsgrund för skadestånd eller som begränsar skadestånd till beloppet tillämpas inte på anspråk mot järnvägen, när järnvägen eller någon som järnvägen ansvarar för enligt 4 § har orsakat skadan uppsåtligen eller genom grov vårdslöshet.

8 § Järnvägen får åberopa denna lags bestämmelser om förutsättningar för eller begränsning av ansvarigheten för skada, även om anspråk på ersättning som hade kunnat grundas på lagen görs gällande på annan grund.

9 § Om anspråk på ersättning för skada som järnvägen är ansvarig för enligt denna lag riktas mot någon som är

¹ Prop. 1983/84: 117 och prop. 1984/85: 33, LU 184/85: 27, rskr 201.

anställd hos järnvägen eller i annan egenskap anlitas för järnvägsdriften, gäller i fråga om denne vad som sägs i 7 och 8 §§ om järnvägen. Om anspråket grundas på brottsligt förfarande av den mot vilken anspråket riktas och detta inte rör sådan internationell befordran som avses i 2 kap, får han dock inte mot anspråket göra gällande att talan mot järnvägen gått förlorad på grund av preskription enligt 5 §.

10 § Om järnvägen har en förfallen fordran för sin befattning med egendom som den innehar med anledning av ett befodringsavtal som avses i denna lag, är järnvägen inte skyldig att lämna ut egendomen till den som är betalningsskyldig för fordringen förrän fordringen har blivit betald eller säkerhet har ställts för betalningen. När endast en del av en sändning begärs utlämnad, får järnvägen dock inte hålla kvar delen, om värdet av återstoden täcker fordringen.

Rätt att hålla kvar egendom till säkerhet för en sådan fordran som avses i första stycket föreligger också, när tredje man har hand om egendomen för förvaring på uppdrag av järnvägen eller när egendomen finns hos en annan järnväg som har deltagit i utförandet av befodringsavtalet. Tredje man som har hand om egendom för förvaring på uppdrag av järnvägen har också rätt att hålla kvar egendomen till säkerhet för en egen fordran på betalning för förvaringen.

11 § Om atomskada gäller särskilda bestämmelser.

2 kap Befordran av resande

Järnvägens ansvarighet

1 § Om en resande skadas till följd av järnvägsdriften medan han uppehåller sig i eller stiger på eller av ett järnvägsfordon, skall järnvägen ersätta skadan.

Järnvägen är fri från ansvarighet enligt första stycket, om skadan har orsakats av omständigheter som inte kan hänföras till själva järnvägsdriften och som järnvägen inte hade kunnat undgå eller förebygga följderna av även om den hade vidtagit alla åtgärder som rimligen hade kunnat krävas av den.

2 § Om egendom som den resande bär på sig eller har med sig som handresgods helt eller delvis går förlorad eller skadas i samband med att den resande tillfogas sådan skada som järnvägen är ansvarig för enligt 1 §, skall järnvägen ersätta också skadan på egendomen.

Om egendomen går förlorad eller skadas under befodrningen i annat fall än som avses i första stycket, är järnvägen ansvarig endast om fel eller försummelse ligger järnvägen till last.

3 § Om järnvägen blir tvungen att tillfälligt avbryta järnvägsdriften och befodrar eller låter befodra de resande med annat transportmedel och om en resande till följd av denna befodran tillfogas personskada eller sådan sakskada som avses i 2 §, är järnvägen ansvarig för skadan enligt de regler som gäller för det använda befodringsättet. Bestämmelserna i 1 kap 5 och 6 §§ skall dock tillämpas.

Ersättningens storlek m m

4 § I fråga om skadestånd enligt 1 eller 2 § gäller 5 kap samt 6 kap 1 och 3 §§ skadeståndslagen (1972: 207).

Vid sakskada som avses i 2 § är järnvägens ersättningsskyldighet begränsad till ett belopp som för varje resande motsvarar hälften av basbeloppet enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring för det år då den händelse som orsakade skadan inträffade.

Särskilda bestämmelser om internationell befordran

5 § Bestämmelserna i 6–13 §§ gäller endast i fråga om sådan färd enligt internationell befodringshandling som avses i bilag A till fördraget den 9 maj 1980 om internationell järnvägstrafik (internationell befordran).

6 § Vid internationell befordran skall, i stället för 6 kap 1 § skadeståndslagen (1972: 207), gälla att skadestånd jämkas i den mån vållande på den skadelidandes sida har medverkat till skadan.

7 § Ersättning för framtida inkomstförlust eller förlust av underhåll fastställs i form av ett engångsbelopp, om den skadelidande inte begär annat.

8 § Om järnvägen vid internationell befordran har ådragit sig ersättningsskyldighet enligt 2 § första stycket och den resande varken var svensk medborgare eller hade hemvist i Sverige, skall vid tillämpningen av 4 § andra stycket i stället för hälften av basbeloppet gälla ett belopp motsvarande 700 särskilda dragningsrätter. Med särskilda dragningsrätter förstås de av Internationella valutafonden använda särskilda dragningsrätterna (SDR).

Omräkning av SDR till svenskt mynt skall ske efter kursen den dag då dom meddelas eller en annan dag som parterna har kommit överens om. Kronans värde skall bestämmas i enlighet med den beräkningsmetod som Internationella valutafonden den dagen tillämpar för sin verksamhet och sina transaktioner.

9 § På en fordran som avser ersättning enligt 1 § eller 2 § första stycket utgår ränta enligt 6 § räntelagen (1975: 635), om den resande var svensk medborgare eller hade hemvist i Sverige. I annat fall utgår ränta med fem procent per år. Räntan utgår från och med den dag då det förfarande som avses i 12 § inleddes eller, om något sådant förfarande inte har inletts, från och med den dag då talan väcktes. Om ersättningen avser kostnader vid personskada, inkomstförlust eller förlust av underhåll, utgår dock ränta först från och med den dag då de omständigheter inträffade som läggs till grund för beräkning av ersättningens belopp.

10 § Den som vill kräva ersättning för skada vid internationell befordran skall inom tre månader från det att han fick kännedom om skadan lämna meddelande om skadefallet.

Meddelandet skall lämnas till någon av följande järnvägar, förutsatt att järnvägen har sitt säte i Sverige eller i en annan stat som är ansluten till den konvention som nämns i 5 §:

1. järnväg som trafikerar den sträcka på vilken skadefallet inträffade,

2. järnväg i avreseorten,
3. järnväg i bestämmelseorten,
4. järnväg i den resandes hemort eller vanliga uppehålls-ort.

Har skadan orsakats genom vållande på järnvägens sida eller har någon järnväg som trafikerar den sträcka på vilken skadefallet inträffade på annat sätt fått kännedom om detta, behöver meddelande inte lämnas.

11 § Den som inte har iakttagit sin skyldighet enligt 10 § att lämna meddelande om skadefallet har förlorat rätten till ersättning, om inte underlåtenheten beror på förhållande som han inte kan lastas för.

12 § Den som utan att väcka talan vill kräva ersättning för skada vid internationell befordran skall framställa kravet skriftligen hos någon av de järnvägar som anges i 10 §. Regeringen meddelar närmare föreskrifter om handläggningen av sådana ersättningskrav.

Om någon framställer anspråk på ersättning enligt första stycket, skall i preskriptionstiden för detta anspråk inte räknas in tiden från det att anspråket framställdes intill den dag då järnvägen skriftligen meddelar att den inte medger anspråket och återsänder de handlingar som har sänts in med framställningen. Om järnvägen medger anspråket till en del, fortsätter preskriptionstiden att löpa endast för den återstående delen av anspråket. Påstår någon att krav eller svar på detta har tagits emot av motparten eller att handlingarna har återsänts, ankommer det på honom att bevisa detta. Förnyade krav avseende samma skada medför inte något ytterligare uppehåll i beräkningen av preskriptionstiden.

13 § I sådana fall som avses i 3 § skall vid internationell befordran, förutom 1 kap 5 och 6 §§, även 2 kap 10–12 §§ tillämpas.

3 kap Godsbefordran

Tillämpningsområde

1 § Detta kapitel tillämpas på sådan godsbefordran med järnväg i allmän inrikes trafik som sker mot betalning. Har avtal träffats om sådan befordran, tillämpas kapitlet på befordringen även när järnvägen ombesörjer denna med vägfordon.

På godsbefordran i trafik med utlandet tillämpas kapitlet endast om annat inte följer av fördraget den 9 maj 1980 om internationell järnvägstrafik.

Ingående och fullgörande av befordringsavtal

Avtalets tillkomst

2 § För avtal om godsbefordran gäller allmänna regler om hur avtal ingås.

Transporthandlingar

3 § Avsändaren är skyldig att på järnvägens begäran upprätta en transporthandling och järnvägen är skyldig att på avsändarens begäran ta emot en sådan handling, om de inte kommer överens om att någon transporthandling inte skall användas.

Avsändaren och järnvägen bestämmer gemensamt hur transporthandlingen skall vara utformad. Om någon av dem begär det, skall transporthandlingen dock ha den utformning som anges i 4–6 §§. En sådan transporthandling benämns fraktsedel.

4 § En fraktsedel består av två blad, avsändarbladet och mottagarbladet. Ytterligare blad skall upprättas, om järnvägen begär det.

När järnvägen tar emot godset till befordran, skall den på avsändarbladet och mottagarbladet genom stämpling eller på annat lämpligt sätt erkänna mottagandet och ange dagen för detta. Avsändarbladet skall snarast därefter återlämnas till avsändaren. Mottagarbladet behålls av järnvägen för att överlämnas till mottagaren.

5 § I samtliga fraktsedelsblad skall anges

1. avsändarens namn och adress,
2. bestämmelsestationen,
3. mottagarens namn och adress,
4. godsbeskrivning,
5. i fråga om farligt gods, dess tekniska benämning och de försiktighetsåtgärder som behöver vidtas.

6 § Om avsändaren i fraktsedeln för in andra uppgifter än som avses i 5 § är dessa utan verkan mot järnvägen, om inte denna uttryckligen har medgett att uppgifterna förs in.

Avsändaren är skyldig att i fraktsedeln lämna de ytterligare uppgifter som järnvägen begär. Sådan begäran får avse endast uppgifter av det slag som järnvägen offentligt har tillkännagett att den kan komma att kräva.

7 § Avsändaren är skyldig att ersätta järnvägen för kostnader och skador som uppkommer för den till följd av att de uppgifter som avsändaren lämnar i fraktsedeln är oriktiga, otydliga eller ofullständiga.

Åtgärder när järnvägen tar emot godset

8 § Innehåller fraktsedeln uppgift om antalet kollin eller uppgift som avser identifieringen av kollin, skall järnvägen när den tar emot godset till befordran kontrollera om uppgiften är riktig. Detta gäller dock inte, om avsändaren har lastat godset eller om förhållandena annars är sådana att järnvägen har godtagbara skäl att underlåta kontrollen. Företas inte kontroll, skall detta anmärkas i fraktsedeln, om det inte framgår av denna att godset har lastats av avsändaren. Anmärkning skall också göras i fraktsedeln, om järnvägen finner att en uppgift är oriktig.

När järnvägen tar emot godset, skall järnvägen göra en yttre besiktning. Om godset eller förpackningen därvid bedöms inte vara i gott skick, skall järnvägen anmärka detta och ange i vilket hänseende som brister föreligger. Anmärkningen skall göras i fraktsedeln eller, om fraktsedel inte har upprättats, på annat tydligt sätt.

Fraktsedelns bevisverkan m m

9 § Avtalsvillkor som anges i fraktsedeln skall antas återge befordringsavtalets innehåll, om inte annat visas. Har i fråga om uppgifterna om antalet kollin eller identifieringen av dessa någon anmärkning enligt 8 § första stycket inte gjorts i fraktsedeln skall uppgifterna anses

vara riktiga, om annat inte visas eller om det inte av fraktsedelns framgång eller annars är uppenbart att avsändaren har lastat godset. Uppgifter som har bekräftats av järnvägen är alltid gällande mot den.

Har järnvägen inte framställt någon anmärkning enligt 8 § andra stycket och visas inte något annat, skall godset och förpackningen anses ha varit i gott skick, såvitt kunnat bedömas vid en yttre besiktning, när järnvägen tog emot det till befordran.

Bristfällig förpackning m m

10 § Avsändaren skall svara för skador och kostnader som uppkommer för järnvägen på grund av att godset inte har varit förpackat eller varit bristfälligt förpackat eller på grund av att avsändaren har förfarit felaktigt i samband med lastning som har ombesörjts av honom. Detta gäller dock inte, när järnvägen har insett eller borde ha insett faran men har underlåtit att vidta lämpliga åtgärder för att avvärja den.

Farligt gods

11 § När avsändaren överlämnar farligt gods till järnvägen, skall han noga underrätta den om vad faran består i och om de försiktighetsåtgärder som behöver vidtas.

Om avsändaren har överlämnat farligt gods till järnvägen och järnvägen därvid inte kände till farans art och vilka försiktighetsåtgärder som skulle vidtas, är avsändaren skyldig att ersätta järnvägen för skador och kostnader på grund av detta. I fråga om järnvägens rätt att vidta åtgärder för att avvärja faran gäller 6 kap 7 §.

Påstår järnvägen att den inte har känt till något förhållande som angår godsets farlighet, skall påståendet godtas, om det inte har lämnats någon upplysning om förhållandet i fraktsedel och avsändaren eller mottagaren inte visar att järnvägen ändå kände till förhållandet.

Rätt att förfoga över godset under befordringen

12 § Under befordringen får avsändaren förfoga över godset genom att hos järnvägen begära att befordringen avbryts eller att godset lämnas ut på en station under vägen eller till en annan mottagare än som tidigare har angetts eller genom annan liknande anvisning.

Järnvägen är inte skyldig att följa en anvisning, om det skulle medföra att en sändning delas, störningar uppstår i järnvägsdriften eller en annan sändnings avsändare eller mottagare orsakas skada. Kan den station där den begärda åtgärden skulle utföras inte underrättas medan det fortfarande är möjligt att utföra den, får järnvägen lämna anvisningen utan åtgärd.

Kan en anvisning inte följas av skäl som anges i andra stycket, skall järnvägen genast underrätta avsändaren om detta.

Avsändarens rätt att förfoga över godset upphör, när mottagaren gör gällande sin rätt enligt 15 §.

13 § När järnvägen följer en anvisning som avsändaren har lämnat enligt 12 §, har järnvägen rätt att av avsändaren få skälig ersättning för detta. Om skada har uppkommit, har järnvägen rätt till ersättning även för skadan. Ersättning utgår dock inte, om fel eller försummelse ligger järnvägen till last.

14 § Om järnvägen inte följer en anvisning som den enligt 12 § är skyldig att följa eller om den inte lämnar en sådan underrättelse som avses i 12 § tredje stycket, är järnvägen skyldig att ersätta den skada som uppkommer genom detta.

Järnvägen är också ansvarig för skador som tillfogas mottagaren på grund av att järnvägen följer en anvisning av avsändaren, fastän dennes rätt att förfoga över godset har upphört enligt 12 § fjärde stycket.

Godsets utlämnande m m

15 § Om avsändaren inte har förordnat annat med stöd av 12 §, får mottagaren göra gällande de rättigheter som tillkommer honom enligt befodringsavtalet

1. när godset har kommit till bestämmelsestationen eller till en annan plats där godset enligt befodringsavtalet får lämnas ut,
2. när det har fastslagits att godset har gått förlorat,
3. när den tid som nämns i 22 § andra stycket har gått ut utan att godset har lämnats ut till mottagaren.

En mottagare som med stöd av första stycket 1 begär att få ut godset eller mottagarbladet av fraktsedelns blir därmed skyldig att till järnvägen genast erlagga de belopp som han skall betala enligt befodringsavtalet.

16 § Om gods som har belagts med efterkrav lämnas ut till mottagaren, fastän efterkravsbeloppet inte har betalats, är järnvägen skyldig att intill detta belopp ersätta avsändaren för den skada som han lider därigenom. Mottagaren är skyldig att ersätta järnvägen vad den har betalat till avsändaren.

Befodringshinder

17 § Om det visar sig omöjligt att befordra godset till den plats där det skall lämnas ut, skall järnvägen begära anvisning från avsändaren.

Kan godset befordras till den plats där det skall lämnas ut endast om avvikelse görs från befodringsavtalet, skall järnvägen också begära anvisning från avsändaren, om inte avvikelser saknar nämnvärd betydelse. Om järnvägen inte får någon anvisning inom skälig tid, är järnvägen skyldig att vidta de åtgärder som järnvägen, mot bakgrund av sin kännedom om omständigheterna, anser bäst tillgodose avsändarens intresse.

Om avsändarens rätt att förfoga över godset har upphört, skall vad som sägs om avsändaren i första och andra styckena i stället gälla mottagaren.

Utlämningshinder

18 § Om det, sedan godset har kommit till den plats där det skall lämnas ut, visar sig att det föreligger hinder för godsets utlämning, skall järnvägen begära anvisning från avsändaren eller, om dennes rätt att förfoga över godset har upphört, från mottagaren.

Om mottagaren begär att få ut godset fastän han tidigare har vägrat att ta emot det, eller om annars hinder för att lämna ut godset upphör, skall godset lämnas ut till mottagaren, om inte avsändaren har förordnat annat genom en anvisning som har nått järnvägen innan utlämningshindret upphörde. Lämnas godset ut, skall järnvägen genast underrätta avsändaren om detta.

Kostnader vid befordrings- eller utlämningshinder

19 § Om järnvägen har begärt eller följt en anvisning enligt 17 eller 18 § eller vidtagit åtgärder med stöd av 17 § andra stycket, har den rätt till skäligen ersättning för detta. Ersättning utgår dock inte, om fel eller försummelse ligger järnvägen till last.

Uppläggning av godset

20 § Om järnvägen har begärt anvisning enligt 17 § första stycket eller 18 § första stycket men inte inom skäligen tid fått någon anvisning som den rimligen är skyldig att följa, skall befordringen anses avslutad. Järnvägen är dock skyldig att med de inskränkningar som följer av 21 § förvara godset åt den som till följd av befordringsavtalet är berättigad till godset. Järnvägen kan därvid uppdra förvaringen åt tredje man.

Försäljning av godset

21 § Vid befordrings- eller utlämningshinder får järnvägen utan att invänta anvisning sälja godset, om detta är utsatt för snar förstörelse eller dess tillstånd annars ger anledning till det eller om kostnaden för godsets förvaring inte står i rimligt förhållande till dess värde. Järnvägen får även sälja godset, om den efter en skäligen tids förvaring ännu inte har fått någon anvisning om annan åtgärd som den rimligen får anses skyldig att vidta. Om försäljningsvärdet uppenbarligen inte täcker försäljningskostnaderna, får godset bortskaffas i stället för att säljas.

Försäljning skall ske på offentlig auktion eller, om detta inte är lämpligt, på något annat sätt som är betryggande för den som har rätt till godset. Om det är möjligt, skall avsändaren och mottagaren i god tid underrättas om tid och plats för försäljningen.

Om godset säljs, skall köpeskillingen sändas till den som till följd av befordringsavtalet hade rätt till godset, sedan järnvägen från köpeskillingen har dragit av vad den har att fordra på grund av befordringen, förvaringen och försäljningen av godset. Om järnvägens fordran överstiger köpeskillingen, är den som hade rätt till godset skyldig att täcka bristen.

*Järnvägens ansvarighet**Förutsättningarna för ansvarighet*

22 § Järnvägen är ansvarig om gods går förlorat, minskas eller skadas medan järnvägen innehar det på grund av befordran. Järnvägen är också ansvarig för skada som uppkommer till följd av dröjsmål med att lämna ut godset.

Dröjsmål med att lämna ut godset föreligger, när järnvägen inte är beredd att lämna ut godset inom avtalad tid eller, om någon tid inte har avtalats, inom den frist som järnvägen skäligen bör medges med hänsyn till omständigheterna.

Har järnvägen gods under förvaring enligt 20 §, svarar järnvägen för godset enligt allmänna regler om förvaring. I fråga om preskription av ersättningsanspråk gäller dock 1 kap 5 §. Om järnvägen har uppdragit förvaringen åt tredje man, svarar järnvägen endast för att denne har valts och getts instruktioner med tillbörlig omsorg.

23 § Järnvägen är fri från ansvarighet enligt 22 § första

stycket, om järnvägen visar att förlusten, minskningen, skadan eller dröjsmålet har orsakats av

1. fel eller försummelse av den som till följd av befordringsavtalet var berättigad till godset,
2. sådan anvisning av den berättigade som inte har föranletts av fel eller försummelse från järnvägens sida,
3. godsets bristfälliga beskaffenhet, eller
4. någon omständighet som inte kan hänföras till befordringen och som järnvägen inte hade kunnat undgå eller förebygga följderna av även om den hade vidtagit alla åtgärder som rimligen hade kunnat krävas av den.

24 § Järnvägen är vidare fri från ansvarighet enligt 22 § första stycket, om förlusten, minskningen eller skadan är en följd av den särskilda risk som är förbunden med

1. att godset har befordrats i öppen vagn, när avsändaren har godkänt detta transportsätt,
2. att godset inte är förpackat eller är bristfälligt förpackat och det är fråga om sådant gods, som på grund av sin beskaffenhet är utsatt för svinn eller skada när förpackningen är bristfällig eller saknas,
3. att godset har lastats eller lossats på ett felaktigt sätt och lastningen eller lossningen inte har utförts genom järnvägens försorg,
4. att godset är av sådan beskaffenhet att det är särskilt utsatt för fara att gå förlorat, minskas eller skadas, till exempel genom bräckning, rost, inre självförstörelse, uttorkning eller svinn,
5. att gods, som järnvägen enligt sina villkor inte tar emot till befordran eller tar emot endast på särskilda villkor, har lämnats in under oriktig, otydlig eller ofullständig benämning,
6. att avsändaren har underlåtit att vidta föreskrivna försiktighetsåtgärder, när han har lämnat in gods som järnvägen tar emot till befordran endast på särskilda villkor,
7. att befordringen avser levande djur, eller
8. att sändningen är sådan att den enligt befordringsavtalet eller föreskrift i författning skall åtföljas av vårdare eller tillsynsman, dock endast om förlusten, minskningen eller skadan är en följd av den fara som var anledningen till att vårdare eller tillsynsman skulle vara med vid befordringen.

Visar järnvägen att förlusten, minskningen eller skadan med hänsyn till omständigheterna kan vara en följd av en sådan särskild risk som avses i första stycket, skall den antas vara en följd av denna risk, om det inte visas att så inte är fallet. När det ett sådant fall som i avses i första stycket 1 är fråga om onormalt stor minskning eller om förlust av hela kollin, skall detta dock inte antas vara en följd av att godset har befordrats i öppen vagn.

Skall befordringen enligt avtalet ske i en vagn som är utrustad med särskilda anordningar för att skydda godset mot värme, kyla, temperaturväxlingar eller luftens fuktighet, får järnvägen inte till befrielse från ansvarighet åberopa den risk som avses i första stycket 4. Järnvägen får dock åberopa denna risk, om den visar att förlusten, minskningen eller skadan beror på någon annan omständighet än att järnvägen inte har följt erhållna anvisningar eller att den inte har gjort vad den med hänsyn till omständigheterna borde ha gjort i fråga om val, underhåll och användning av de särskilda anordningarna.

Järnvägen får till befrielse från ansvarighet åberopa första stycket 7 endast om den visar att förlusten, minskningen eller skadan beror på någon annan omständighet än att järnvägen inte har följt erhållna anvisningar eller har försummat att vidta de åtgärder som med hänsyn till omständigheterna hade kunnat fordras.

25 § Om ett skadefall som avses i 22 § första stycket delvis har sin grund i omständigheter som enligt 23 eller 24 § medför att järnvägen är fri från ansvarighet, svarar järnvägen för skadefallet till den del det inte har sin grund i någon sådan omständighet.

26 § Vill någon som är part i ett befodringsavtal göra järnvägen ansvarig enligt 22 § första stycket för att gods har gått förlorat, minskats eller skadats, åligger det honom att visa att skadefallet har inträffat medan järnvägen innehade godset för att fullgöra avtalet. Om järnvägen i anslutning till en tidigare järnvägsbefordran har ingått avtal om ny befodran utan att godset däremellan har lämnats ut eller sändningen ändrats (nyinlämning), skall minskningen eller skadan hänföras till den senare befodringsavtalet eller berättigad till godset och denne visar att minskningen eller skadan har inträffat medan godset innehades för någon av befodringsavtalen.

27 § Är järnvägen inte beredd att lämna ut godset på avtalad plats inom 30 dagar från avtalad tid för utlämning eller, om särskild tid inte har avtalats, inom 60 dagar från det att godset togs emot till befodringsavtalet, får den som har rätt att få ut godset begära ersättning som om godset hade gått förlorat.

Järnvägen är skyldig att underrätta den som har fått ersättning för förlust enligt första stycket när godset kommer till rätta, om denne har begärt det i samband med att han tog emot ersättning för förlusten. Järnvägen skall skriftligen bekräfta en sådan begäran.

Har den som har begärt underrättelse enligt andra stycket fått en sådan underrättelse och inom 30 dagar därefter krävt att godset skall lämnas ut till honom, är järnvägen skyldig att lämna ut godset. Som villkor för detta får järnvägen inte uppställa annat krav än att vad den har betalat i ersättning för förlusten av godset skall återbetalas. Vad som nu har sagts berör inte rätten till ersättning för dröjsmål med utlämnandet eller annan ersättning som kan grundas på befodringsavtalet.

Framställs inte begäran som avses i andra stycket eller krävs inte att godset lämnas ut enligt tredje stycket inom den tid som anges där, får järnvägen förfoga över godset med de inskränkningar som kan följa av tredje mans rätt.

Ersättningens storlek vid förlust eller minskning av gods

28 § Om järnvägen enligt 22 § första stycket är skyldig att betala ersättning för förlust eller minskning av gods, beräknas ersättningen efter godsets värde på avsändningsorten vid tiden då godset togs emot till befodringsavtalet. Värdet bestäms efter marknadspriset eller, om sådant pris saknas, efter det gängse värdet av gods av samma slag och beskaffenhet.

Järnvägens ansvarighet enligt första stycket är begränsad

till 150 kronor per kilo av det förlorade eller felande godsets bruttovikt.

Järnvägen är dessutom skyldig att betala ersättning för frakt och andra utlägg i samband med befodringsavtalet. Utlägg skall ersättas helt, om godset har gått förlorat, och annars till den del som svarar mot minskningen.

Ersättningens storlek när gods har skadats

29 § Om järnvägen enligt 22 § första stycket är skyldig att betala ersättning för skada på gods och skadan inte har uppkommit till följd av dröjsmål med att lämna ut godset, skall ersättningen motsvara värdeminskningen beräknad efter godsets värde enligt 28 § första stycket. Järnvägen är dessutom skyldig att betala ersättning för frakt och andra utlägg i samband med befodringsavtalet till den del som svarar mot värdeminskningen.

Ersättningen enligt första stycket får inte överstiga vad som skulle ha betalats om sändningen hade gått förlorat eller, när endast en del av sändningen har minskat i värde till följd av skadan, denna del hade gått förlorat.

Ersättning vid dröjsmål

30 § Om järnvägen enligt 22 § första stycket är skyldig att betala ersättning för skada i anledning av dröjsmål med att lämna ut godset, däri inbegripet skada på godset, är ersättningsskyldigheten begränsad till vad som motsvarar tre gånger befodringsavgiften. När ersättning för samma gods skall utgå även för minskning av godset enligt 28 § eller för skada på godset enligt 29 §, är järnvägens sammanlagda ersättningsskyldighet i stället begränsad till vad som skulle ha utgått enligt 28 §, om godset hade gått förlorat.

Reklamation

31 § Den som vill begära ersättning av järnvägen för att gods har minskats, skadats eller gått förlorat eller för dröjsmål med att lämna ut godset, skall utan oskäligt uppehåll göra anmärkning till järnvägen om minskningen, skadan, förlusten eller dröjsmålet. Den som inte gör detta har förlorat rätten till ersättning, om inte järnvägen eller någon som järnvägen ansvarar för enligt 1 kap 4 § har orsakat skadefallet uppsåtligen eller genom grov vårdslöshet.

Befodran som utförs av flera järnvägar efter varandra

32 § Om en befodran på grund av ett och samma befodringsavtal skall utföras av flera järnvägar efter varandra, ansvarar varje järnväg gentemot avsändaren och mottagaren för befodringsavtalet i dess helhet enligt avtalet.

4 kap Befodran av inskrivet resgods

Tillämpningsområde

1 § Detta kapitel tillämpas på resgods som har inskrivits för befodran med järnväg i allmän inrikes trafik. På befodran i trafik med utlandet tillämpas kapitlet endast om annat inte följer av fördraget den 9 maj 1980 om internationell järnvägstrafik.

Skall befodringsavtalet utföras av två eller flera järnvägar efter varandra, gäller kapitlet i tillämpliga delar för samtliga järnvägar.

Inskrivet resgodts

2 § Som inskrivet resgodts anses egendom som järnvägen i anslutning till avtal om personbefordran tar emot av den resande för befordran på den sträcka som personbefordringsavtalet omfattar.

Resgodtsbevis m m

3 § När järnvägen tar emot resgodts som den resande lämnar för befordran, skall järnvägen bekräfta mottagandet genom att utfärda resgodtsbevis.

Är resgodset vid inlämningen i bristfälligt skick eller visar det tydliga tecken på att vara skadat, skall järnvägen anteckna detta i resgodtsbeviset. Om den resande inte godtar en sådan anteckning, behöver järnvägen inte fullfölja befordringen. Resgodset skall i så fall genast återlämnas.

Järnvägens rätt att avbryta befordran m m

4 § Om farligt gods har överlämnats för befordran som inskrivet resgodts, är järnvägen inte skyldig att fullgöra befordringen. För sådan egendom gäller 6 kap 7 §.

Järnvägen är inte heller skyldig att som inskrivet resgodts befordra egendom som inte är farlig men som järnvägen enligt vad den har gett till känna inte tar emot för sådan befordran på grund av andra särskilda egenskaper hos egendomen. Järnvägen är dock skyldig att befordra egendom som den har tagit emot, om järnvägen vid mottagandet kände till eller borde ha fastställt att egendomen har sådana särskilda egenskaper.

Är järnvägen inte skyldig att beforda inskrivet resgodts, får järnvägen lägga upp resgodset för förvaring för den resandes räkning. Järnvägen har därvid rätt till ersättning för kostnader och skador som resgodsets inlämning eller befordran har förorsakat. Rätt till ersättning för skador föreligger dock inte, om järnvägen har underlåtit att vidta lämpliga åtgärder för att förhindra skadorna trots att den insåg eller borde ha insett att de sannolikt skulle uppkomma.

Utlämning av inskrivet resgodts m m

5 § Innehavaren av resgodtsbeviset är berättigad att få ut resgodset på bestämelsestationen mot att han lämnar tillbaka beviset. Järnvägen får dock inte lämna ut resgodset, om det skäligen kan antas att innehavaren av resgodtsbeviset använder beviset obehörigen.

Kan den som begär utlämning inte lämna tillbaka resgodtsbeviset, skall järnvägen ändå lämna ut resgodset, om den som begär utlämning visar att han har rätt till godset. Råder osäkerhet rörande rätten till godset, får järnvägen fordra att säkerhet ställs.

Om järnvägen lämnar ut inskrivet resgodts i strid med första eller andra stycket, är järnvägen skyldig att ersätta skada som därigenom uppkommer för den som har rätt till godset.

6 § Har inskrivet resgodts inte hämtats vid utgången av fjärde dagen efter ankomstdagen, anses järnvägen därefter inneha resgodset endast för förvaring. I fråga om levande djur får järnvägen förbehålla sig en kortare avhämtningsfrist.

7 § Har järnvägen innehaft inskrivet resgodts för förvaring i tre månader, får järnvägen sälja resgodset eller, om försäljningsvärdet uppenbarligen inte täcker försäljningskostnaderna, bortska det. Vad som nu har sagts gäller dock inte, om järnvägen inom den nämnda tiden har fått anvisning om någon annan åtgärd med resgodset som järnvägen rimligen får anses skyldig att vidta.

Utan att iaktta den tidsfrist som anges i första stycket får järnvägen sälja eller bortska resgodts som är utsatt för snar förstörelse eller vars art eller tillstånd på annat sätt ger anledning till sådan åtgärd. I fråga om levande djur får järnvägen även vidta andra åtgärder som omständigheterna kräver.

För försäljning gäller 3 kap 21 § andra och tredje styckena i tillämpliga delar. Kan den som hade rätt till resgodset inte nås och hör han inte heller av sig inom två år från försäljningen, tillfaller dock överskottet av försäljningen järnvägen.

Järnvägens ansvarighet

8 § Järnvägen är ansvarig, om inskrivet resgodts går förlorat, minskas eller skadas, medan järnvägen har hand om det för befordran.

Under den tid då järnvägen innehar resgodset för förvaring enligt 4 eller 6 § svarar järnvägen för det enligt allmänna regler om förvaring. I fråga om preskription av ersättningsanspråk gäller dock 1 kap 5 §. Om järnvägen har uppdragit förvaringen åt tredje man, svarar järnvägen endast för att denne har valts och getts instruktioner med tillbörlig omsorg.

Järnvägen är fri från ansvarighet enligt första stycket, om den visar att förlusten, minskningen eller skadan har orsakats av

1. fel eller försummelse av den resande,
2. resgodset bristfälliga beskaffenhet eller
3. någon omständighet som inte kan hänföras till befordringen och som järnvägen inte hade kunnat undgå eller förebygga följderna av även om den hade vidtagit alla åtgärder som rimligen hade kunnat krävas av den.

Järnvägen är vidare fri från ansvarighet, om den gör sannolikt att förlusten, minskningen eller skadan har orsakats av resgodsets särskilda beskaffenhet eller av att resgodset har saknat förpackning eller varit bristfälligt förpackat.

9 § Om järnvägen inte är beredd att på den resandes begäran lämna ut resgodset på bestämelsestationen vid en tidpunkt då järnvägen skäligen borde ha hållit det tillgängligt, är järnvägen ansvarig för skada som uppkommer för den resande genom dröjsmålet.

Järnvägen är dock fri från ansvarighet, om den visar att dröjsmålet har orsakats av något förhållande som anges i 8 § tredje stycket.

10 § Är järnvägen inte beredd att lämna ut inskrivet resgodts på bestämelsestationen före utgången av fjärde dagen efter den dag då resgodset borde ha anlät dit, får den resande begära ersättning som om godset hade gått förlorat.

Har den resande fått ersättning som avses i första stycket och kommer resgodset till rätta, tillämpas 3 kap 27 § andra-fjärde styckena.

Ersättningens storlek

11 § Om järnvägen i annat fall än som avses i 5 § tredje stycket eller 8 § andra stycket är ansvarig för att inskrivet resgodis har gått förlorat, minskats eller skadats, är järnvägens ansvarighet begränsad till ett belopp som för varje kolli motsvarar hälften av basbeloppet enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring för det år när den händelse som orsakade skadan inträffade. Järnvägen är dessutom skyldig att betala ersättning för hela resgodisavgiften, om resgodiset har fått förlorat, och i annat fall för så mycket av avgiften som svarar mot minskningen eller värdeminskningen.

12 § Om en resande har lidit skada som järnvägen är ansvarig för enligt 9 §, är järnvägens ansvarighet begränsad till 100 kronor för varje påbörjat dygn som järnvägen har dröjt med utlämningen efter det att resgodiset har begärts utlämnat. Järnvägen är dock inte skyldig att för resgodis som omfattas av ett och samma resgodisbevis lämna högre ersättning än 1 000 kronor.

Reklamation

13 § Om den resande vill begära ersättning av järnvägen för att resgodis har minskats, skadats eller gått förlorat eller för dröjsmål med att lämna ut godset, skall han utan oskäligt uppehåll göra anmärkning till järnvägen om minskningen, skadan, förlusten eller dröjsmålet. Gör han inte det, har han förlorat rätten till ersättning, om inte järnvägen eller någon som järnvägen ansvarar för enligt 1 kap 4 § har orsakat skadefallet uppsåtligen eller genom grov vårdslöshet.

5 kap Ansvarighet i annat fall än vid befordran

1 § Om någon i annat fall än som förut har nämnts i denna lag har tillfogats personskada eller sakskada till följd av järnvägsdriften, skall järnvägen ersätta skadan med de undantag som anges i andra stycket och i 2 §. Järnvägen är fri från ansvarighet enligt första stycket, om skadan har orsakats av omständigheter som inte kan hänföras till själva järnvägsdriften och som järnvägen inte hade kunnat undgå eller förebygga följderna av även om den hade vidtagit alla åtgärder som rimligen hade kunnat krävas av den.

2 § Skadas förare eller passagerare i ett motordrivet fordon som är i trafik eller skadas ett sådant fordon eller egendom som befordras med ett sådant fordon, är järnvägen ansvarig endast om skadan har orsakats genom fel eller försummelse på järnvägens sida eller genom bristfällighet i någon anordning för järnvägsdriften.

3 § I fråga om skadestånd enligt detta kapitel gäller 5 kap och 6 kap 1 – 3 §§ skadeståndslagen (1972:207). Har vållande på den skadelidandes sida medverkat till skador på nötkreatur eller hästar under betesgång eller på renar, får skadeståndet jämkas endast om medverkan har skett uppsåtligen eller genom grov vårdslöshet. Skadas ett motordrivet fordon som är i trafik eller egendom som befordras med ett sådant fordon, skall medver-

kan till denna sakskada anses föreligga, om vållande i samband med förandet av det skadade fordonet eller det fordon som den skadade egendomen befordrades med eller bristfällighet på fordonet har medverkat till skadan.

6 kap. Järnvägs undersökningsrätt

(1–4 §§ har upphört att gälla.)

5 § Järnvägen får undersöka innehållet i resgodiskollin eller godssändningar, om innehållet är okänt för järnvägen och det finns skäl att misstänka att de innehåller något som kan äventyra säkerheten i järnvägsdriften.

Kan det med fog antas att resgodis innehåller något som järnvägen har förklarat att den inte befordrar på det sätt som är i fråga eller att innehållet i en godssändning inte motsvarar de uppgifter som avsändaren har lämnat om det, får järnvägen undersöka resgodisets eller sändningens innehåll. Detta gäller även om järnvägen inte har förbehållit sig det i befordringsavtalet.

Undersökningar bör företas i vittnes närvaro. Vid en undersökning enligt andra stycket skall om möjligt den resande eller, om undersökningen avser gods, avsändaren eller mottagaren beredas tillfälle att närvara.

För befordran av inskrivet resgodis i sådan trafik med utlandet som avses i bilag A till fördraget den 9 maj 1980 om internationell järnvägstrafik gäller i stället vad som sägs där.

6 § Om en resande i ett järnvägsfordon har med sig egendom som inte får medföras som handresgodis och om den resande på järnvägspersonalens uppmaning inte avlägsnar egendomen, får järnvägen ta hand om den. Om det är nödvändigt med hänsyn till egendomens farlighet, får järnvägen ta hand om egendomen utan att först anmoda den resande att avlägsna den.

7 § Har järnvägen tagit hand om egendom enligt 6 § eller tagit emot egendom för befordran som inskrivet resgodis och är egendomen av farlig beskaffenhet, får järnvägen avlägsna, oskadliggöra eller förstöra egendomen, om det inte skäligen kan antas att faran kan avvärras genom mindre långtgående åtgärder.

Första stycket skall också tillämpas på gods som järnvägen har tagit emot under omständigheter som anges i 3 kap 11 § andra stycket.

Järnvägen är inte skyldig att ersätta den skada som tillfogas den resande eller avsändaren eller mottagaren genom åtgärder som får vidtas enligt första eller andra stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 1985. Genom lagen upphävs

1. lagen (1886:7 s. 1) angående ansvarighet för skada i följd av järnvägs drift,
2. lagen (1916:238) angående tillämpning med avseende å elektrisk järnväg av bestämmelserna i lagen den 12 mars 1886 (nr 7 s. 1) angående ansvarighet för skada i följd av järnvägs drift,
3. lagen (1975:89) om ordning och säkerhet inom järnvägsområde,
4. lagen (1976:58) om järnvägs ansvarighet vid befordran av resande,
5. järnvägstrafikstadgan (1966:202).

I fråga om en befordran som har påbörjats före ikraftträdandet tillämpas dock fortfarande äldre bestämmelser.

Bilaga 1.1

Utdrag ur

Järnvägssäkerhetslag (1990:1157),

utfärdad den 6 december 1990.

(För information återges här nedan utdrag ur Järnvägssäkerhetslagen enligt dess lydelse den 1 januari 1991. Motsvarande bestämmelser fanns tidigare i Järnvägstrafiklagen kap 6.)

Enligt riksdagens beslut föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § Denna lag gäller säkerheten vid järnväg, tunnelbana och spårväg.

Banverket bestämmer om en spåranläggning är järnväg, tunnelbana eller spårväg.

2 § Till spåranläggningar hör spår och de övriga fasta anordningar som behövs för spårens bestånd, drift eller brukande, signal- och säkerhetsanläggningar i övrigt, trafikledningsanläggningar samt anordningar för elförsörjning av trafiken.

Ordning

25 § Utan spårinnehavarens eller trafikutövarens tillstånd får inte någon beträda spårrområden för järnväg och tunnelbana utom på platser där det av skyltar, utjämning av höjdskillnaden mellan spåren och markplanet, gångfällor eller andra anordningar klart framgår att allmänheten har tillträde.

Utan spårinnehavarens eller trafikutövarens tillstånd får inte någon beträda en sådan del av en spårvägs spårrområde för vilken det genom stängsel eller på annat liknande sätt klart framgår att allmänheten inte har tillträde.

26 § En befattningshavare i säkerhets- eller ordningstjänst vid järnväg får från järnvägens område avlägsna den som överträder förbudet i 25§ första stycket, den som uppträder berusad eller stör ordningen och den som genom sitt uppträdande äventyrar säkerheten i järnvägsdriften. Om det är absolut nödvändigt, får han omhänderta en sådan person. Om så sker, skall polisen omedelbart underretas. Den omhändertagne får hållas kvar till dess att han har överlämnats till en polisman eller det inte längre finns skäl till omhändertagande, dock längst sex timmar.

27 § För att verkställa en åtgärd enligt 26 § får befattningshavaren inte använda strängare medel än förhållandena kräver. Han bör i första hand försöka tala personen till rätta genom upplysningar och anmaningar.

Våld får tillgripas endast när andra medel inte hjälper. Om våld tillgrips, skall den lindrigaste form användas som kan förväntas leda till det avsedda resultatet. Våld får inte brukas längre än som är absolut nödvändigt.

Straffbestämmelser

30 § Den som för ett maskindrivet spårfordon på järnväg eller tunnelbana efter att ha förtärt alkoholhaltiga drycker i sådan mängd att alkoholkoncentrationen under eller efter färden uppgår till minst 0,2 promille i hans blod eller 0,10 milligram per liter i hans utandningsluft döms till böter eller fängelse i högst sex månader.

Till samma straff döms också den som för ett sådant fordon och då är så påverkad av alkoholhaltiga drycker att det kan antas att han inte på ett betryggande sätt kan föra fordonet. Detsamma gäller om föraren är lika påverkad av något annat medel.

Är ett brott som avses i första eller andra stycket att anse som grovt, skall föraren dömas till fängelse i högst ett år. Vid bedömande av om brottet är grovt skall särskilt beaktas om

1. föraren har haft en alkoholkoncentration som uppgått till minst 1,5 promille i hans blod eller 0,75 milligram per liter i hans utandningsluft,

2. föraren annars har varit avsevärt påverkad av alkohol eller något annat medel, eller

3. framförandet av fordonet har inneburit en påtaglig fara för trafiksäkerheten.

Den som utan att föra fordon som avses i första stycket vid järnväg eller tunnelbana fullgör tjänst, i vilken ingår uppgifter av väsentlig betydelse för säkerheten och då är så påverkad av alkohol eller något annat medel att det kan antas att han inte kan utföra dessa uppgifter på betryggande sätt döms till böter eller fängelse i högst ett år.

32 § Den som bryter mot förbudet i 25 § skall dömas till böter, högst ettusen kronor.

33 § Till ansvar enligt 29 eller 31 § skall inte dömas i ringa fall.

Till ansvar enligt 29, 31 eller 32 § skall inte dömas om gärningen är belagd med straff i brotsbalken. Till ansvar enligt 32 § skall inte heller dömas om gärningen är belagd med straff i lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991, då förordningen (1967:604) om enskilda järnvägar, tunnelbanor och spårvägar skall upphöra att gälla.

Bilaga 2

Förordning om järnvägs befordringsskyldighet m m (1985: 200),

utfärdad den 11 april 1985.

Regeringen föreskriver följande.

1 § Denna förordning gäller i anslutning till järnvägstrafiklagen (1985: 192).

2 § Om annat inte följer av lag eller annan författning eller av vad som föreskrivs i denna förordning, får en järnväg inte vägra att mot fastställd avgift i mån av utrymme befordra resande med personförande tåg som har upptagits i en offentlig tidtabell.

3 § Järnvägen får vägra att befordra den som uppträder berusad eller stör ordningen och den som genom sitt uppträdande äventyrar eller kan befaras äventyra säkerheten i järnvägsdriften. Detsamma gäller den som inte rättar sig efter tillsägelse som järnvägspersonal meddelar i tjänsten.

4 § Järnvägen skall ange de tåg med vilka inskrivet resgods befordras och de platser från eller till vilka sådan befordran sker. I den omfattning som järnvägen sålunda har angett är den skyldig att åta sig befordran av inskrivet resgods. Vad som föreskrivs i 2 § om förutsättningarna för befordringsskyldighet tillämpas dock.

5 § Järnvägen är skyldig att åta sig befordran av gods på de linjer och under de förutsättningar i övrigt som regeringen anger i särskilda föreskrifter om villkor för ersättning av allmänna medel för driften av vissa järnvägslinjer.

6 § Har järnvägen tagit emot gods till befordran på flera järnvägar, får efterföljande järnväg inte utan synnerliga skäl vägra sin medverkan i befordringen enligt befordringsavtalet.

7 § Statens järnvägar fastställer utformningen av fraktsedlar enligt 3 kap 3 § andra stycket andra meningen järnvägstrafiklagen (1985: 192).

8 § Den som i ett järnvägsfordon eller inom en järnvägs område tar till vara kvarglömd eller förlorad egendom är skyldig att överlämna egendomen till järnvägen.

Föreskrifterna i 4 kap 6 och 7 §§ järnvägstrafiklagen (1985: 192) om förfarandet med inskrivet resgods som inte har avhämtats tillämpas på egendom som har överlämnats till järnvägen enligt första stycket.

Denna förordning träder i kraft den 1 maj 1985.

Bilaga 3

Fraktsedlar – ifyllnadsanvisningar

1 Olika slag av fraktsedlar

1.1 Allmänt

1.1.1 Genom sina uppgifter i fraktsedeln eller valet av fraktsedelsblankett anger avsändaren bl a hur han begär att godset skall befordras. Härvid gäller dock att visst befordringssätt ibland kan vara föreskrivet eller uteslutet.

1.1.2 Enligt överenskommelse mellan avsändaren och järnvägen kan vissa sändningar enligt särskilda bestämmelser tas emot till befordran utan fraktsedel eller med frakthandling av annat slag än som anges i avsnitten 1.2 och 1.3 nedan.

1.2 Vagnslast- och enhetslastgods

För vagnslaster och enhetslaster kan användas

- *Standardfraktsedel*, försedd med Standardiseringskommissionens i Sverige kontrollmärke "SIS", eller
- *Vagnslastfraktsedel*, SJ blankett nummer 62 734, försedd med SJ kontrollmärke.

För *farligt gods* skall användas särskild fraktsedel med röda kantmarkeringar. Se SJF 621 (RID-S). Vid datorstödd utskrivning kan de röda markeringarna ersättas av orden "FARLIGT GODS" skrivna lodrätt med bokstäverna under varandra flera gånger utmed blankettens båda långsidor.

Standardfraktsedeln består av följande blad

- Ti = Transportinstruktion (transportföretagets registreringsunderlag)
- Tu = Transportföretagets utlämningskvitto
- M = Mottagarens blad (följesedel)
- A = Avsändarens blad

Vid transport av vagnslaster och enhetslaster makuleras blankettens blad Tu och M. Fraktsedelsinformationen överförs elektroniskt till bestämmelseorten, där ett blad M kan tas fram om mottagaren inte undanbett sig detta. Vagnslastfraktsedeln saknar bladen Tu och M.

Anm. SJ blankett 62 733, Transportinstruktion, är ingen fraktsedel och får därför inte användas vid transport av bl a farligt gods eller last som överskrider lastprofilen eller största tillåtna axellast.

1.3 Expressgods

För expressgods används standardfraktsedeln, med alla blad som nämns ovan i avsnitt 1.2.

2 Gods som skall tas upp på skilda fraktsedlar

2.1 På skilda fraktsedlar skall tas upp

- a) vagnslastgods,
- b) enhetslastgods,
- c) expressgods.

2.2 På samma fraktsedel som annat gods får inte tas upp tex

- gods som skall befordras enligt särskild transportplan
- gods som skall befordras under värme eller kyla
- sändning som skall dellastas/dellosas
- tullgods
- farligt gods som inte får befordras samtidigt med eller lastas tillsammans med annat gods.

3 Utskrivning av fraktsedeln

3.1 Avsändaren har inte rätt att i fraktsedeln föra in andra uppgifter m m än sådana som är föreskrivna eller medgivna enligt normalvillkoren med bilagor eller enligt taxan eller som särskilt medgivits av järnvägen. Skulle andra uppgifter ändå ha förts in av avsändaren, betraktas de som obefintliga.

3.2 Avsändarens uppgifter m m i fraktsedeln skall vara tryckta eller skrivna på sådant sätt att de inte kan ändras utan att det märks. De får således inte vara skrivna med blyerts och de skall vara tydligt läsbara i alla blad.

Fraktsedlar som innehåller överklisteringar, raderingar eller överstrykningar är inte tillåtna. Överstrykningar medges om de bestyrks av avsändaren. Avser avsändarens ändring viktsiffror eller kolloantal, skall de nya talen föras in med bokstäver.

3.3 Fraktsedeln skall fyllas i med genomskrivning, duplicering, adressplåt e d. Eventuellt karbonpapper får följa med till järnvägen, om inte annat överenskommit med godsavsändaren.

4 Godsavsändarens uppgifter i fraktsedeln

För godsavsändarens uppgifter i fraktsedeln gäller följande föreskrifter och anvisningar.

Rubrikerna motsvarar fraktsedelns fältbeteckningar. Asterisk (*) betyder att uppgiften är obligatorisk. De inringade siffrorna är hänvisningar från den avbildade standardfraktsedeln på sidan 5 i denna bilaga.

① Transportföretag/-slag

Namn och beteckning: "SJ Express"/"SJ Vagnslast"/"SJ Enhet" (för container/flak/påhängsvagn om avsändaren inte anger vagnsnummer). Viss text kan vara förhandstryckt i fraktsedeln.

② Sida nr

Fylls i bara om utrymmen för gods- eller varubeskivning inte räcker till och avsändaren lämnar fortsättningsblad.

③ *Godsavsändare

Namn och *post*adress inkl postnummer. Som avsändare ska anges en enda fysisk eller juridisk person (t ex firma).

④ Godsadressnr (A)

Avsändarens godsadressnummer (GAN – 8 siffror) eller kundnummer vid SJ. Om avsändaren har kundkonto och ska betala frakten, anger numret (ev i kombination med tillägsnummer GAN i särskild ruta) vilket konto som ska debiteras. Om avsändaren inte har något konto vid SJ, skrivs en nolla i fältet.

⑤ *Avsändningsort/-station

Namnet på den station, varifrån sändningen ska skickas. Stationen ska finnas upptagen i Förteckning över svenska järnvägsstationer (SJF 611) eller – för expressgods i samtrafik – i SJ Expressgods, Inländsk trafik (SJF 805), Bilaga 1.

⑥ Telefon

Godsavsändarens telefonnummer (dagtid) med riktnummer.

⑦ Kod

Ifylls inte (avsändningsstationens taxepunktnummer).

⑧ *Godsmottagare

Mottagarens namn, *post*adress (inkl postnummer), leveransadress (gatuadress, lossningsspår, kajplats, båtnamn). Vid platsbrist får fältet Leveransanvisning utnyttjas. Som mottagare ska anges en enda fysisk eller juridisk person (t ex firma).

⑨ Godsadressnr (M)

Mottagarens eventuella godsadressnummer (GAN – 8 siffror) eller kundnummer vid SJ.

⑩ *Bestämmelseort/-station

Namnet på den station till vilken sändning ska skickas. Stationen ska finnas upptagen i Förteckning över svenska järnvägsstationer eller – för expressgods i samtrafik – i SJ Expressgods, Inländsk trafik (SJF 805), Bilaga 1. Stationens namn skrivs ut fullständigt (det kan finnas flera stationer på vissa orter).

⑪ Kod

Ifylls inte (bestämmelsestationens taxepunktnummer).

⑫ Leveransanvisning

”EFTERKRAV” anges tydligt för expressgodssänd-

ning med efterkrav. (Efterkrav får inte läggas på vagnslaster och enhetslaster.) Fältet kan användas för leveransadress, om denna inte får plats i fält ⑧. Plats även för mottagarens godsadressnummer i streckkod. (Anges av de godsavsändare som har utrustning och rutin för detta.)

⑬ Telefon

Mottagarens telefonnummer för avisering – även utanför kontorstid. Särskilt viktigt för expressgods och för gods till bl a byggarbetsplatser.

⑭ Ant godk ~~EUR~~-pallar

För vagnslaster och enhetslaster: det antal pallar som ingår i systemet för pallöverföring. För sändningar som ska nyinlämnas på gränsstation anges ”EPP” samt antalet pallar. Pallöverföring tillämpas ej för expressgods.

⑮ Godsmottagarens pallreg-nr

För vagnslaster och enhetslaster: mottagarens pallregistreringsnummer, om pallarna ingår i systemet för pallöverföring.

⑯ Godsavsändarens pallreg-nr

För vagnslaster och enhetslaster: eventuellt särskilt pallregistreringsnummer för avsändaren. Gäller GAN som pallregistreringsnummer, lämnas fältet blankt.

⑰ Lasttillbehör

Nummer på presenningar.

⑱ Utskrivningsdatum

Det datum då avsändaren skrivit ut fraktsedel. Uppgiften är inte bindande för järnvägen.

⑲ *Fraktsedel nr

10-siffrigt, för transportbranschen unikt nummer där sista siffran är kontrollsiffran för de övriga. Avsändare, mottagare och transportföretag kan använda numret som identitet för sändningen. Numret ska vara förtryckt av tryckeriet eller skrivas dit av avsändaren med datorstöd efter överenskommelse med SJ.

**⑳ – ㉑ Godsavsändarens/
Godsmottagarens referenser**

Fälten kan användas för uppgifter som t ex beställnings-, order- eller fakturanummer, kontaktpersons namn. I dessa fält får inte föras in något uppgift som riktar sig till järnvägen eller avser dess fullgörande av befodringsavtalet.

㉒ Särskilda transportinstruktioner

Begäran om sådana särskilda tjänster, som inte framgår av fraktbetalningsföreskriften ”☒ I Avsändaren betalar inkl ... (kod)”, för expressgods t ex

- särskild befordringsväg
- för efterkrav eventuell annan betalningsmottagare än godsavsändaren
- särskild försäkring genom järnvägen
- ej skattepliktig transport, för vagnslaster och enhetslaster t ex
 - hämtning hos avsändaren
 - transport under värme/kyla
 - avkopplingsförbud
 - dellastning/dellosning på mellanstation vars namn strukits under med rött. Det gods som skall lastas eller lossas under vägen specificeras med kolliantal och vikt
- ej skattepliktig transport i andra fall än för sändningar till/från Göteborg transit, Malmö transit, Trelleborg transit, Trelleborg–Kontinentterminalen och Ystad transit.

23 Avtal nr, uppdrag nr

För vagnslaster och enhetslaster anges numret på eventuellt transportavtal, som skall tillämpas. Även nollor i början på numret sätts ut. Om det är avsändaren, som skall betala frakten och det inte finns något transportavtal, skall en nolla skrivas i fältet. Avtalsnumret kompletteras med uppdragsnummer, om detta är känt.

24 Efterkrav, kr

Expressgodssändningar får ha efterkrav intill godssets fulla värde och dessutom för frakten, eventuell speditiönsavgift etc. Efterkravsbeloppet anges i fält

24

OBS! Efterkrav får inte läggas på vagnslaster och enhetslaster.

25 Gironr

Betalningsmottagarens post- eller bankgironummer för efterkrav.

26 Faktura-/bokföringsnr

Faktura-/bokföringsnummer som avsändaren begärt att järnvägen ska återopla då efterkravet gireras.

27 *Fraktbetalning

För expressgods är fraktbetalningsalternativen (kryssmarkeras):

- "☒ 1 Avsändaren betalar".
Avsändaren betalar hela frakten till bestämmelsestationen plus de extra avgifter som avsändningsstationen kan beräkna, då sändningen lämnas in, dock *inte* avgift för t ex tullklarering eller hemforsling.
- "☒ 1 Avsändaren betalar inkl ... (kod)".
Avsändaren betalar det som ingår i "☒ 1 Avsändaren betalar" och dessutom angiven extra avgift, som kan anges med kod. Exempel: kod 28 för tullklarering och kod 68 för hemforsling.

- "☒ 3 Mottagaren betalar" (alla kostnader).
Detta alternativ endast efter särskild överenskommelse med järnvägen.

För vagnslaster och enhetslaster är fraktbetalningsalternativen (kryssmarkeras):

- "☒ 1 Avsändaren betalar".
Avsändaren betalar hela frakten till bestämmelsestationen plus de extra avgifter, som avsändningsstationen kan beräkna när sändningen lämnas in, dock *inte* avgift för
 - användning av specialvagn
 - lossning av vagn eller avlyftning av enhetslast på bestämmelsestationen
 - tullklarering
 - växling till särskilt spår på bestämmelsestationen
 - forsling till mottagaren
- "☒ 1 Avsändaren betalar inkl ... (kod)".
Avsändaren betalar det som ingår i "☒ 1 Avsändaren betalar" men också extra avgift, angiven med kod, t ex
 - 04 användning av specialvagn
 - 18.2 lossning av vagn eller avlyftning av enhetslast på bestämmelsestationen
 - 28 tullklarering
 - 66 växling till särskilt spår på bestämmelsestationen
 - 68 forsling till mottagaren

- "☒ 3 Mottagaren betalar" (alla kostnader).
Avsändaren måste alltid betala frakten för bl a begagnade bilar.
De avgifter, som inte ingår i avsändarens betalningsföreskrift, debiteras mottagaren.

28 Annan fraktbetalare, nr

Avsändaren kan ange godsadressnummer (GAN) eller kundnummer för någon annan som i hans ställe ska debiteras för sändningen.

29 Tilläggsnr – GAN

Ett tresiffrigt tilläggsnummer till godsadressnumret (GAN), som kan ha överenskommit mellan avsändaren eller annan fraktbetalare och järnvägen. Numret styr debiteringen (till t ex viss avdelning inom ett företag).

30 Avsändarens godsadressnummer (streckkod)

Streckkod för numret i fält 4. Tryckt eller datorskrivet av godsavsändaren.

31 Fraktsedelnummer (streckkod)

Streckkod för numret i fält 19. Tryckt eller datorskrivet av godsavsändaren. Obligatorisk men kan saknas under en övergångstid.

32 Godsmärkning/*Vagnsnummer

För **expressgods** kan här anges de beteckningar godset kan vara märkt med för att lättare identifieras. Uppgift om vagnsnummer är obligatorisk för **vagnslastgods** och för sådant **enhetslastgods** som avsändaren själv lastar.

12 siffror anges

- för utländsk vagn
- för svensk vagn som skall nyinlämnas fvb till utlandet
- för svensk privatvagn

8 siffror anges (de åtta sista)

- för svensk järnvägsägd vagn som inte skall nyinlämnas.

Obegränsat antal vagnar får föras upp på en och samma fraktsedel.

33 *Kolliantal, -slag

För **expressgods** anges obligatoriskt antalet kollin och emballagets art, tex paket, kartong, låda, pall. Kolli utan emballage anges med "Stk" (stycken).

För **vagnslastgods** får kolliantal anges, dock utan ansvar för järnvägen, om inte järnvägen enligt avsändarens begäran i fältet Särskilda transportinstruktioner räknat antalet kollin.

34 *Varuslag

För **farligt gods** (se Bilaga 4) ska varuslaget anges på det sätt och med de benämningar som är särskilt föreskrivna. Särskilt ska iakttas att färo- och godsidentifieringsnummer, farlighetsklass och ämnesnummer mm enligt Statens räddningsverks föreskrifter om inrikes transport av farligt gods på järnväg, RID-S (SJF 621) anges på där föreskrivet sätt. Även förklaring eller försäkran enligt SJF 621 om gods eller förpackning anges i fältet Varuslag.

För **övrigt expressgods** anges varans handelsnamn. Varumärke kan anges inom parentes.

I fältet anges även

- erkännande av skada på gods eller emballage
- förteckning över dokument som bifogas fraktsedeln.

För **övrigt vagnslast- och enhetslastgods** bör användas varubenämning som svarar mot varuslagets art, helst samma som används i SJ varunummer (SJF 800.2). Varumärke kan anges inom parentes.

I fältet anges även

- för sändning, som består av container (ctr), flak eller påhängsvagn (phv): förutom varuslag även enhetens art (ctr/flak/phv), ägare/nummer samt för container och flak även längd
- Privata presenningar och lasttillbehör (art, antal, ägare, vikt)
- namn på djurvårdare eller tillsynsman
- erkännande av skada på gods
- förteckning över dokument som bifogas fraktsedeln

- för sändningar till/från *Trelleborg transit, Trelleborg – Kontinentterminalen och Ystad transit*: antalet privata (av järnväg godkända) lastpallar, EUR-pallar och pallboxar för vilka viktavdrag medges, tex ... st lastpallar (ev plus ... st pallkragar/godsstöd), viktavdrag ... (viktavdraget görs i bruttoviktskolumnen).

35 Varunummer

Kolumnen är avsedd för det varunummer (NCM) som vagnslast- och enhetslastgods har enligt SJ varunummer (SJF 800.2).

För begäran om transportstöd bör "Stöd" skrivas ovanför varunumret.

36 Bruttovikt

Om avsändaren vet vad sändningen väger, anges i denna kolumn sändningens vikt i kg – för vagnslast- och enhetslastgods per vagn/enhet och SJ varunummer – inklusive emballage, lastpallar och andra lastbärare/-tillbehör.

För container, flak och påhängsvagn anges enhetens totalvikt, för tom privatvagn taravikten.

Om **expressgodssändning/vagn/lastenhet** innehåller flera varuposter, summeras bruttovikterna per sändning/vagn/enhet.

Vikten för pallar i vagnslaster som ska nyinlämnas i Trelleborg eller Ystad får dras av. "Viktavdrag" skrivs i varuslagskolumnen och själva avdraget görs i bruttoviktskolumnen.

Om avsändaren inte angivit någon vikt, väger järnvägen i regel godset. Se normalvillkoren, avsnitt 16.

37 Volym, m³ (för enhetslaster nettovikt)

För **expressgods** prisberäknas kollina efter volym om de väger mindre än 200 kg per m³.

Avsändaren har rätt att sedan alla kollin stuvats samman på förmånligaste sätt själv ange sändningens totala volym. Om avsändaren inte angivit volym för hel sändning eller kolli, som antas vara volymlätt, mäter järnvägen varje sådant kolli.

För **vagnslastgods**, som ska fraktberäknas per m³ enligt SJ vagnslasttaxa (SJF 800) § 12 (sågade trävaror, SJ varunummer 50146) eller avtal, anges volymen i m³ med en decimal.

För sändning i container eller på flak enligt vissa avtal: enhetens *nettovikt* anges (bruttovikt minus tara).

38 Upplysningar för godsmottagaren – utan ansvar för transportföretaget

Här finns möjlighet att specificera sändningens innehåll eller lämna andra meddelanden om sändningen tex

- ursprunglig avsändare, slutlig mottagare
- försäkring som inte ordnas genom järnvägen
- returnering av emballage, lasttillbehör, lastpallar/boxar.

Dessa uppgifter är inte bindande för järnvägen.

Standardfraktsedel, Blad Ti

 <p>SS 61 41 15-7011 Typ A Id 553 1988</p> <p>Namn Leve- rans-/ post- adress</p>	Kollprickning A Sign		FRAKTSEDEL TRANSPORTINSTRUKTION				Transportföretag -slag	Sida nr	
	02	T0	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7
	04	Godsavsändare (namn och postadress)		Godsadressnr		Utskrivningsdatum		Fraktsedel nr	
	06	Avsändningsort/-station		Telefon	Kod	Godsmottagarens referenser		Särskilda transportinstruktioner (värme, kyla e d)	
	08	Godsmottagare (namn och adress)		Godsadressnr		Särskilda transportinstruktioner (värme, kyla e d)		Avtal nr	
	10	Bestämningsort/-station		Kod		Efterkrav, kr		Giron	Frakura-/bokföringsnr
	12	Leveransanvisning ("Avisera", "Efterkrav" o d)		Telefon	Fraktbetalning		Mottagaren		Andra fraktbetalare, nr
	14	Leveransanvisning ("Avisera", "Efterkrav" o d)		Telefon	Avsändaren		Tilläggsnr-GAN		
	16	Leveransanvisning ("Avisera", "Efterkrav" o d)		Telefon	Mottagaren		Tilläggsnr-GAN		
	18	Leveransanvisning ("Avisera", "Efterkrav" o d)		Telefon	Mottagaren		Tilläggsnr-GAN		
	20	Leveransanvisning ("Avisera", "Efterkrav" o d)		Telefon	Mottagaren		Tilläggsnr-GAN		
	22	Leveransanvisning ("Avisera", "Efterkrav" o d)		Telefon	Mottagaren		Tilläggsnr-GAN		
	24	Leveransanvisning ("Avisera", "Efterkrav" o d)		Telefon	Mottagaren		Tilläggsnr-GAN		
	26	Leveransanvisning ("Avisera", "Efterkrav" o d)		Telefon	Mottagaren		Tilläggsnr-GAN		
28	Leveransanvisning ("Avisera", "Efterkrav" o d)		Telefon	Mottagaren		Tilläggsnr-GAN			
30	Leveransanvisning ("Avisera", "Efterkrav" o d)		Telefon	Mottagaren		Tilläggsnr-GAN			
32	Leveransanvisning ("Avisera", "Efterkrav" o d)		Telefon	Mottagaren		Tilläggsnr-GAN			
34	Leveransanvisning ("Avisera", "Efterkrav" o d)		Telefon	Mottagaren		Tilläggsnr-GAN			
36	Leveransanvisning ("Avisera", "Efterkrav" o d)		Telefon	Mottagaren		Tilläggsnr-GAN			
38	Leveransanvisning ("Avisera", "Efterkrav" o d)		Telefon	Mottagaren		Tilläggsnr-GAN			
40	Leveransanvisning ("Avisera", "Efterkrav" o d)		Telefon	Mottagaren		Tilläggsnr-GAN			
42	Leveransanvisning ("Avisera", "Efterkrav" o d)		Telefon	Mottagaren		Tilläggsnr-GAN			
44	Leveransanvisning ("Avisera", "Efterkrav" o d)		Telefon	Mottagaren		Tilläggsnr-GAN			
46	Leveransanvisning ("Avisera", "Efterkrav" o d)		Telefon	Mottagaren		Tilläggsnr-GAN			
48	Leveransanvisning ("Avisera", "Efterkrav" o d)		Telefon	Mottagaren		Tilläggsnr-GAN			
50	Leveransanvisning ("Avisera", "Efterkrav" o d)		Telefon	Mottagaren		Tilläggsnr-GAN			
52	Leveransanvisning ("Avisera", "Efterkrav" o d)		Telefon	Mottagaren		Tilläggsnr-GAN			
54	Leveransanvisning ("Avisera", "Efterkrav" o d)		Telefon	Mottagaren		Tilläggsnr-GAN			
56	Leveransanvisning ("Avisera", "Efterkrav" o d)		Telefon	Mottagaren		Tilläggsnr-GAN			
58	Leveransanvisning ("Avisera", "Efterkrav" o d)		Telefon	Mottagaren		Tilläggsnr-GAN			
60	Leveransanvisning ("Avisera", "Efterkrav" o d)		Telefon	Mottagaren		Tilläggsnr-GAN			
62	Leveransanvisning ("Avisera", "Efterkrav" o d)		Telefon	Mottagaren		Tilläggsnr-GAN			
64	Leveransanvisning ("Avisera", "Efterkrav" o d)		Telefon	Mottagaren		Tilläggsnr-GAN			
66	Leveransanvisning ("Avisera", "Efterkrav" o d)		Telefon	Mottagaren		Tilläggsnr-GAN			
68	Leveransanvisning ("Avisera", "Efterkrav" o d)		Telefon	Mottagaren		Tilläggsnr-GAN			
Produkt- eller artikelbenämning Produkt- eller artikelnummer Bestämd mängd Levererad mängd Anmärkningar			Kollantal, -slag Varuslag (om i container/liak även art, ågare, nr, längd) Varunummer (transport) Bruttovikt, kg Volym, m ³ (om i container/liak godsets vikt)		Avsändarens godsadressnummer (streckkod) Fraktsedel (sändning) nummer (streckkod)		Avsändarens godsadressnummer (streckkod) Fraktsedel (sändning) nummer (streckkod)		
Frakt, kr Extra avgift, kr Moms, kr Kontant betal, kr			Detta uppdrag utförs i enlighet med transportföretagets vid varje tidpunkt gällande ansvarsbestämmelser. För transportföretagets redovisning		Transportföretagets anteckningar		Transportföretagets avsändningsstämpel, ev. vägningsstämpel		
			(Ej för genomskrivning)		(Ej för genomskrivning)		1		

SJF 62 731 (GVMA, R7-04 A) 87-04 (3. å)

Utan ansvar för transportföretaget

Blad Ti
Transportinstruktion
(registreringsunderlag)

Bilaga 4

Föreskrifter om befordran av farligt gods

För transport av farligt gods gäller, utöver vad som föreskrivs för gods i allmänhet, de särskilda föreskrifterna i SJF 621, Statens räddningsverks föreskrifter (SRV FS 1989:10) om inrikes transport av farligt gods på järnväg (RID-S).

Farligt gods är sådant gods som hänförs till följande farlighetsklasser:

Klass

1	Explosiva ämnen och föremål
2	Komprimerade, kondenserade eller under tryck lösta gaser
3	Brandfarliga vätskor
4.1	Brandfarliga fasta ämnen
4.2	Självantändande ämnen
4.3	Ämnen som utvecklar brandfarlig gas vid kontakt med vatten
5.1	Oxiderande ämnen
5.2	Organiska peroxider
6.1	Giftiga ämnen
6.2	Vämjliga ämnen och ämnen med benägenhet att orsaka infektioner
7	Radioaktiva ämnen
8	Frätande ämnen
9	Övriga farliga ämnen och föremål